Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 71 (13560) | 1974 оной мартын 26, вторник | Сэн 2 мүнгэн

БАУНТ — БАЯЛИГ ЕХЭТЭЙ АЙМАГ

Баунтын аймаг республикымнай хойто зүгэй ехэхэн хубиие эзэлнэ. Эндэ эвенк, буряад, ород, татар, яхад үндэhэ яhанай түлөөлэгшэд ажаhууна ажаллана. Баунт ой тайгаар, уhа голнуудаар, сабшалан, бэлшээринүүдээр баян нютаг. Эндэ оро, адуу, үхэр мал үсхэхэдэ ехэ таарамжатай юм. Витим, Ципа голнуудай эрьеэр орын, адуунай hүрэгүүд олоор бэлшэжэ ябадаг. Энэ нютаг байгаалиингаа баялигаар үнинhөө хойшо суутай. Промышленностьда хэрэгтэй элдэб ашагта малтамалнууд эндэ бии.

Тус аймагай хүдөө ажалшад, промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд, геологууд юhэдэхи табан жэлэй, тодорхойлхы жэлэй даабари болзорhоонь урид дүүргэхын тула дээшэлүүлэгдэhэн угтамжын түсэб уялга абаад социалис, мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Багдаринай геолого-шэнжэлгын экспедициин Октябрьска партиин түрүү проходчик Ю. С. Никаноров.

С. БАЛДУЕВАЙ фото

Баунтын ажалшадай табан жэлэй, тодорхойлхы жэлдэ түйлажа байhан ажалайнь амжалта тухай газетымнай гурбадахи хуудаhанда уншагты.

ШЭНЭ ГАЗАР АШАГЛАГШАДАЙ БАЯРАЙ СУГЛААН

Буряад орондо шэнэ, боро газар элдүүрилэн ашаглажа захалhанhаа хойшо 20 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай суглаан үсэгэлдэр Улаан-Үдэ хотодо Ленинэй орденто оперо ба балетэй театр соо болоо. Энэ суглаанда шэнэ, боро газар хахалhан колхоз, совхозуудай механизаторнууд, мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд, аймагуудай, республикын партийна, советскэ болон хүдөө ажахын органуудай хүтэлбэрилэгшэд, ажалай ветеранууд хабаадаhан байна. Баярай суглаае КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь А. У. Модогоев нээгээ.

«Шэнэ газар ашаглалга — республикын хүдөө ажахые хүгжөөлгын шухала шата мүн» гэhэн элидхэл КПСС-эй обкомой секретарь **В. Ф. Лысов** хээ. Тиихэдээ, элидхэлшэ хорин жэлэй туршада республикын колхоз, совхозуудта 514 мянган гектар шэнэ газар хахалагдажа, тарилгын талмай эрид үргэдхэгдэжэ, республикамнай гүрэндөө орооhо таряа урдынхиhаа ехээр худалдадаг, ниитынгээ адууhа малда хэрэгтэй таряа талханай зүйл, шэмэтэ эжээл, үбhэ ногоо таряалан дээрэhээ абадаг болоо. Энээнэй ашаар малай тоо түргэнөөр олошоржо, ашаг шэмэнь дээшэлhэн байна. Шэнэ, боро газар ашаглаха хүдэлмэри республика дотор мүнөөшье үргэлжэлhөөр. Байгша ондо 58 мянган гектар шэнэ газар элдүүрилхэ зорилго табигданхай.

Элидхэлэй hүүлээр КПСС-эй Яруунын райкомой нэгэдэхи секретарь **К. А. Албашеев**, Бэшүүрэй аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой механизатор **Я. А. Конечных**, Хэжэнгын аймагай Чисаанын совхозой ахамад агроном **А. И. Имеев**, Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ **А. С. Иринчеев**, Загарайн аймагай «Гигант» колхозой ахамад агроном **К. Д. Яковлев**, Баргажанай аймагай Хилганын колхозой тракторна бригадын бригадир **Д. Р. Раднаев** гэгшэд үгэ хэлээ. Баярай суглаан дээрэ КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **А. У. Модогоев** дэлгэрэнгы үгэ хэлэhэн байна.

Удаань шэнэ газар ашаглалгада шалгарhан түрүүшүүлдэ, ветерануудта БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй Грамотанууд барюулагдаа, хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо. Һүүлээрнь ехэ концерт харуулагдаа.

Суглаанай зал соо.
Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

…РЯАДАЙ АССР-эй …ОВНО СОВЕДЭЙ …РЕЗИДИУМДЭ

…ядай АССР-эй Вер… Соведэй Президиум … оной мартын 25-най …оор шэнэ ба боро га… ашаглалгада эдэбхитэй… хабаадалсаhанайнь тү… шэнэ газар ашаглаhаар …лэй ойтой дашарамдуу… АССР-эй Верховно Со… Президиумэй нэрэhээ … ажахын, партийна бо… совет организацинуудай … эрилэгшэдые «Шэнэ … ашаглаhанай түлөө» …медаляар шагнаба:

…башеев К. А.— КПСС… Яруунын райкомой нэгэ… секретарь.
…рхаев Б. Д.— КПСС… …жэнгын райкомой нэгэ… секретарь.
…рещинов А. С.— КПСС… Кабанскын райкомой нэ… секретарь.
…ильев А. В.—«Бурвод… трестын Захааминай …руулагдаhан нүүдэл …ын начальник.
…бошев К. Д.— КПСС-эй …аанай райкомой нэгэ… секретарь.
…ев М. М.— Хурамхаа… аймагай Дэрээнэй совхо… директор.
…анов В. У.— КПСС… …ариин райкомой нэгэдэ… секретарь.
…алов С. Б.— КПСС… …ын райкомой нэгэдэхи …тарь.
…цев И. П.— Зэдын ай… Борьёогой совхозой … агроном.
…нов Е. В.—Мухар-Шэ… аймагай «Искра» кол… түрүүлэгшэ.
…нчеев А. С.— Түнхэ… …акай Ленинэй нэрэм… колхозой түрүүлэгшэ.
…ов В. И.—Кабанскын … «Шергинский» сов… директор.
…ов С. Л.— Яруунын … «Юбилейный» сов… директор.
…гин А. И.— Зэдын … хүдөө ажахын уп… …ин ахамад агроном.
…еев Н. Б.— КПСС-эй …инай райкомой нэгэ… секретарь.
…тин П. О.— Хориин … Дээдэ-Тайлсын сов… директор.
…ин А. В.— «Ското… трестын директор.
…астиин А. В.— КПСС… …үүрэй райкомой нэгэ… секретарь.
…ед Ю. М.— «Сель… …ын» Бэшүүрэй рай… …эдлые эрхилэгшэ.
…нов В. Б. — Буряа… АССР-эй Министрнүү… Соведэй Түрүүлэгшын …хи орлогшо.
…рыкин П. М. — Бу… АССР-эй хүдөө ажа… министерствын ахамад …
…буккин П. Т. — Зэдын … «Октябрьский» сов… директор.
…иноев Б. Ф. — Хэ… …н аймагай хүдөө ажа… управлениин ахамад …
…лев А. И. — Кабан… аймагай Кабанскын … директор.

Тодорхойлхы жэлэй габшагай алхамууд

СҮҮДХЭДЭ 22 КИЛОГРАММ

«Зырянский» совхозой hаалишад абаhан уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэ уряа доро ажаллажа байнхай. Абтаhан социалис уялгануудай хэр дүүргэгдэжэ байhан тухай тусхай «Дайшалхы хуудаhан», «Хэн мүнөө түрүү зэргэдэб?» гэhэн хуудаhан фермэ бүхэндэ гаргагдана.

Һая туגаллаhан үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлэн hааха хэрэгтэ ажахын hалишад гол анхаралаа табидаг болонхой. Нарай үнеэдые иигэжэ hааhанай ашаар Нина Георгиевна Чумакова, Мария Павловна Чумакова гэгшэд сүүдхын туршада харууhалжа байhан үнеэн бүриhөө 16 килограмм hү hаажа абана. Дүй дүршэлтэй hаалишан Корнакова «Москвичка» гэжэ нэрэтэй үнеэнhээ үдэрэй туршада 22 килограмм hү hаана.

П. ХАЛТАНОВ.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ЖАСАДА

Республикын фабрика, заводуудай, транспортын болон барилгын организацинуудай коллективүүд Владимир Ильич Ленинэй түрэhөөр 104-дэхи жэлэй ойдо зорюулжа, апрелиин хориндо коммунис субботник үнгэргэхэ гэhэн Москвагай түрүү коллективүүдэй үүсхэлые дэмжэхээр бэлэн байhанаа мэдүүлбэ.

Субботнигой үдэр заводуудай хүдэлмэришэд хэзээ хэзээнэйхиhээ эршэтэйгээр ажаллаха зорилготой.

Д.-Д. ГАРМАЕВ.

УПРАВЛЕНИ СООГОО ТҮРҮҮ

Түмэр замай Улаан-Үдэ станциин коллектив Шэтын станциин коллективтэй мүрысэжэ эхилhээр үнихэнэй юм. Эдэнэр дундаа ябалсадаг, дүй дүршэлөө хубаалдадаг, электровоз болон тепловозуудые түргэнөөр ябуулжа, арадай ажахыда шухала хэрэгтэй ашаа ехээр шэрэхэ шэнэ онол арга хамтаран бэдэрдэг заншалтай болонхой. Эдэ станцинуудай коллективүүд hүүлэй үедэ ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ талаар шэнэ онол арганууды үйлэдбэридөө нэбтэрүүлhэн байна. Ашаа шэрэхэ даабари үлүүлэн дүүргэгдэдэг болоо.

Улаан-Үдэ станциин коллектив үнгэрhэн жэл соо бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ хэдэн удаа илажа, СССР-эй зам харилсаанай министерствын профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаhан юм.

Эдэ түрүү коллективүүд юhэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые абажа, дундаа договор баталанхай. Энэ договорой дүүргэлтэ наринаар шалгагдажа байдаг. Улаан-Үдэ станциин коллектив электровозуудые түргэнөөр ябуулжа, вагон бүридэ хараалагдаhан нормоhоо 1 тонноор ехэ ашаа тээдэг болоо. Энээнэй ашаар байгша оной түрүүшын хоёр hара соо ашаа шэрэхэ даабари 2,1 процентээр үлүүлэн дүүргэгдэhэн юм. Иигэжэ тус станциин коллектив түмэр замай Зүүн-Сибириин управлениин коллективүүдэй дунда эрхимлэжэ ябана.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

ХУРЬГАД ҺАЙН АБТАНА

Энгэр гэжэ газарта Хүрбын совхозой түрүү хонишон Цыбикжап Холхонова гэр бүлэтэеэ 463 эхэ хонидые харууhалан үбэлжэжэ байнхай.

Дүй дүршэл ехэтэй энэ хонишон ямаршье хүйтэн, хүшэр хүндэ уларилтай жэлдэ хонидоо тобир тарган ондо оруулжа, түл олоор абадагаараа суурхадаг.. Һүүлэй хэдэн жэлдэ удаа дараалан зуун эхэ хонин бүриhөө 100 гаран хурьга түлжүүлдэг болонхой.

Мүнөө хонид түлэг хурьгалжа байна. Даб дээрэ 360 хурьгад абтаад, нэгэшье толгой гарза хоролтодо ороогүй томо болгогдоно. Ахалагша хонишон Цыбигмидтэй хамта тэрэнэй басаган Женя Холхонова хурьга абалсана. Эдэнэр март hарын тэн болотор бүхы хонидоо хурьгалуулжа, зуун эхэ хонин бүхэнhөө 100 хурьга абаха зорилготой.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.
Хори.

ХАХАД ҺАРААР УРИДШАЛАН

МУХАР ШЭБЭР. (Телефоноор абтаба).

Аймагай hаалишад республика дотороо үүсхэл гаргаhан Яруунын малшадай уряае hайшаан дэмжэжэ, үбэлэй hарануудта үнеэн бүриhөө ехэ hү hааха социалис мүрысөөндэ оролсоhон тухайгаа мэдүүлhэн юм. Түсэбтэ табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлэй даабаринуудые болзорhоо урид дүүргэхэ уряа доро ажаллажа байhан аймагай колхозуудай hаалишад мартын 16-да гүрэндэ hү худалдаха 3 hарын даабариие амжалтатайгаар дүүргэhэнээ мэдүүлбэ. Хоёр hара хахадай туршада hаалишад бэлэдхэлэй пунктда 12846 центнер hү тушаажа, хараалhан түсэбөө болзорhоо урид 486 центнерээр үлүүлээ.

Түсэб, даабариие амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ «Знамя Ленина», «Путь Ленина», «Коммунизм» колхозуудай hаалишад өөhэдынгөө ехэхэн хубитые оруулаа гэжэ онсо тэмдэглэхэ шухала. «Знамя Ленина», «Путь Ленина» колхозуудай малшад гүрэндэ hү худалдаха гурба hарынгаа түсэб бүри мартын 1-дэ дүүргэhэн тухайгаа КПСС-эй райкомдо, аймгүйсэдкомдо мэдүүлhэн юм. Эдэ колхозууд hарын дүүрэтэр тус бүридөө үшөө 900 центнер hү гүрэндэ худалдаха гэжэ шиидээ.

Хэрбээ үнгэрэгшэ жэлдэ мартын 16-най байдалаар аймагай колхозууд бэлэдхэлэй пунктда 9521 центнер hү ябуулhан байбал, hаалишад энэ үедэ 3325 центнерээр ехые тушаагаа.

Һарын дүүрэтэр колхозуудай hаалишад үшөө 3 мянган центнер hү гүрэндэ тушаахаар хараална. Мүнөө үедэ hаалишад хахад жэлэйнгээ түсэб болзорhоо урид дүүргэхэ уряа доро ажаллана.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

ПАРТИЙНА ХҮТЭЛБЭРИЛХЫ КАДРНУУДАЙ ҺУРАЛСАЛ

Союзна республиканууддай Компартинуудай ЦК-нуудай, партиин крайкомуудай ба обкомуудай хүдөө ажахын таhагуудые даагшанарай hарын hуралсал хүдэлмэреэ КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Дээдэ партийна hургуулида мартын 21-дэ дүүргэбэ. Марксистско-ленинскэ теориин, КПСС-эй дотоодын ба гадаадын политикын эрдэм ухаанда үндэhэлэн социалис экономико хүтэлбэрилгын гол шухала асуудалнуудые, мүн КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдэй, КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1973 он) Пленум дээрэ, шэнэ газар элдүүрилэн ашаглалгын 20 жэлэй ойдо зорюулагдажа, Алма-Атада болоhон баярай суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэнүүд соохи тайлбари дурадхалнуудай үндэhөөр хүдөө ажахые хүгжөөхын тула партийна хүтэлбэриин асуудалнуудые эдэнэр шудалhан байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Ф. Д. Кулаков, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидадууд, КПСС-эй ЦК-гай секретарьнар — П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо И. Т. Новиков, КПСС-эй ЦК-гай таhагые даагша В. Ф. Шауро, КПСС-эй ЦК-гай эмхидхэлэй-партийна хүдэлмэриин таhагые даагшын нэгэдэхи орлогшо Н. А. Петровичев, КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Партийна хиналтын комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо И. С. Густов, ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Е. М. Тяжельников, «Сельская жизнь» газетын ахамад редактор Н. А. Заколупин, СССР-эй Министрнүүд, КПСС-эй ЦК-гай, гүрэнэй ба ниитын эмхинүүдэй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд элидхэлнүүдые хэhэн, лекцинүүдые уншаhан байна.

СССР-эй Наукануудай академиин академигүүд В. М. Глушков, Е. К. Федоров, СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондентнүүд А. М. Кузин, А. Г. Милейковский, Г. К. Скрябин, ВАСХНИЛ-ай академигүүд Н. П. Александров, В. Т. Горин, П. П. Лобанов, И. И. Лукинов, В. Д. Панников, Н. В. Турбин, И. С. Шатилов, ВАСХНИЛ-ай гэшүүн - корреспондентнүүд Ю. Т. Бузилов, К. П. Оболенский болон бусад эрдэмтэд лекцинүүдые уншаа.

Партиин зүгhөө хүдөө ажахые хүтэлбэрилгын дүй дүршэлөө халан абалсаба. Молдавиин Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь И. И. Бодюл, КПСС-эй Краснодарай крайкомой нэгэдэхи секретарь С. Ф. Медунов, КПСС-эй Алтайн крайкомой нэгэдэхи секретарь А. В. Георгиев, КПСС-эй Московско обкомой нэгэдэхи секретарь В. И. Конотов, КПСС-эй Ростовско обкомой нэгэдэхи секретарь И. А. Бондаренко, УкраиныН КП-гэй ЦК-гай секретарь Н. М. Борисенко болон бусад үгэ хэлэhэн байна.

Эдэнэр партиин хүдөөгэй райкомуудай, Москва шадарай түрүү колхоз, совхозуудай партийна организацинуудай хүдэлмэритэй танилсаа.

(ТАСС).

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

СОЮЗАЙ СОВЕДТЭ ҺУНГАЛТА ҮНГЭРГЭХЭ ҺУНГУУЛИИН ОКРУГУУДЫЕ ЭМХИДХЭН БАЙГУУЛБА

СССР-эй Конституциин 34-дэхи статьягай, «СССР-эй Верховно Соведтэ hунгалта үнгэргэхэ тухай дүримэй» 24-дэхи, 26-дахи статьянуудай үндэhөөр СССР-эй Верховно Соведэй Президиум 1974 оной мартын 25-най Указаараа Союзай Соведтэ hунгалта үнгэргэхэ hунгуулиин 767 округые эмхидхэн байгуулаа. Тэрэ тоодо

БУРЯАДАЙ АССР-тэ:

377. **Улаан-Үдын городской hунгуулиин округ (түбынь — Улаан-Үдэ хото).**

Улаан-Үдэ хото энэ округто ороно.

378. **Улаан-Үдын хүдөөгэй hунгуулиин округ (түбынь — Улаан-Үдэ хото).**

Баргажанай, Баунтын, Яруунын, Загарайн, Кабанскын, Хэжэнгын, Хурамхаанай, Ахын, Прибайкалиин, Хойто-Байгалай, Түнхэнэй, Хориин аймагууд энэ округто ороно.

379. **Сэлэнгын hунгуулиин округ (түбынь — Гусиноозерск хото).**

Бэшүүрэй, Зэдын, Захааминай, Хяагтын, Мухар-Шэбэрэй, Сэлэнгын, Улаан-Үдын аймагууд энэ округто ороно.

(ТАСС).

Г. КИССИНДЖЕР МОСКВА ЕРЭБЭ

США-гай Президент Р. Никсонэй Советскэ Союзда ерэхэеэ байhанда бэлэдхэл хэлгэтэй дашарамдуулан, хоёр талые hонирхуулhан үргэн ехэ асуудалнуудаар hанамжануудаа хэлсэжэ үргэлжэлүүлхын тула США-гай гүрэнэй секретарь, национальна аюулгүйе сахиха асуудалнуудаар Президентын туhалагша Г. Киссинджер мартын 24-дэ Москва ерэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, граждан авиациин министр Б. П. Бугаев, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй нэгэдэхи орлогшо В. В. Кузнецов СССР-hээ США-да байдаг элшэн сайд А. Ф. Добрынин, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туhалагша А. М. Александров, СССР-эй МИД-эй коллегиин гэшүүн Г. М. Корниенко, СССР-эй МИД-эй протокольно таhагые даагша Д. С. Никифоров США-гай, СССР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэhэн Внуковска аэродром дээрэ Г. Киссинджэрые угтаа. США-hаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд У. Стессел угтагшадай дунда байлсаа.

Сагаан байшангай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд Г. Киссинджертэй хамта Москва ерэбэ.

Журналистнуудай асуудалнуудта харюусахадаа, Г. Киссинджер иигэжэ хэлэбэ: «КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй, США-гай Президент Р. Никсонэй хоорондо болоhон хөөрэлдөөнүүдhээ эхитэй совет-американ харилсаа hайжаруулха хараа шэглэлые США үргэлжэлүүлхэ байна. Саашанхи харилсаагаа hайжаруулхые оролдохобди. Юундэб гэхэдэ, США-гай, СССР-эй хоорондохи эб найрамдалта hайн харилсаа холбооhоо энэ ехэтэ дулдыдаха.

Москвада хөөрэлдөөнүүдые хэхэдээ, США-гай ба СССР-эй хоорондохи харилсаанай хэдэ хэдэн асуудалнуудаар тодорхой амжалта түйлаха байхабди гэжэ би хүлеэнэб. Бүхы дэлхэй дээрэ амгалан байдал хангалгада нүлөөлхэ гээшэ бидэнэй уялга болоно».

(ТАСС).

НОРВЕГИИН ПРЕМЬЕР-МИНИСТР ЛЕНИНГРАДТА

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС). Норвегиин Премьер-Министр Трюгве Браттели ба тэрээнтэй ябаhан хүнүүд Самаркандhаа Ленинградта ерэбэ.

Ленсоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ В. И. Казаков болон бусад тусхай тушаалтад Норвегиин, СССР-эй, РСФСР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэhэн аэропорт дээрэ Трюгве Браттелиие угтаа.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

НАЦИОНАЛЬНОСТЬНУУДАЙ СОВЕДТЭ ҺУНГАЛТА ҮНГЭРГЭХЭ ҺУНГУУЛИИН ОКРУГУУДЫЕ ЭМХИДХЭН БАЙГУУЛБА

СССР-эй Конституциин 35-дахи статьягай, «СССР-эй Верховно Соведтэ hунгалта үнгэргэхэ тухай дүримэй» 25-дахи, 26-дахи статьянуудай үндэhөөр СССР-эй Верховно Соведэй Президиум 1974 оной мартын 25-най Указаараа Национальностьнуудай Соведтэ hунгалта үнгэргэхэ hунгуулиин 750 округые эмхидхэн байгуулба. Тэрэ тоодо

БУРЯАДАЙ АССР-тэ:

514. **Железнодорожно hунгуулиин округ (түбынь — Улаан-Үдэ хото).**

Улаан-Үдэ хотын Железнодорожно район энэ округто ороно.

515. **Октябрьска hунгуулиин округ (түбынь — Улаан-Үдэ хото).**

Улаан-Үдэ хотын Октябрьска район, энэ округто ороно.

516. **Советскэ hунгуулиин округ (түбынь — Улаан-Үдэ хото).**

Улаан-Үдэ хотын Советскэ район, энэ округто ороно.

517. **Баргажанай hунгуулиин округ (түбынь — Баргажан тосхон).**

Баргажанай, Хурамхаанай, Прибайкалиин, Хойто-Байгалай аймагууд энэ округто ороно.

518. **Зэдын hунгуулиин округ (түбынь — Петропавловка тосхон).**

Зэдын, Захааминай аймагууд энэ округто ороно.

519. **Загарайн hунгуулиин округ (түбынь — Улаан-Үдэ хото).**

Загарайн, Улаан-Үдын аймагууд энэ округто ороно.

520. **Кабанскын hунгуулиин округ (түбынь — Кабанск тосхон).**

Кабанскын аймаг энэ округто ороно.

521. **Хяагтын hунгуулиин округ (түбынь — Хяагта хото).**

Хяагтын, Сэлэнгын аймагууд энэ округто ороно.

522. **Мухар-Шэбэрэй hунгуулиин округ (түбынь — Мухар-Шэбэр тосхон).**

Бэшүүрэй, Мухар-Шэбэрэй аймагууд энэ округто ороно.

523. **Түнхэнэй hунгуулиин округ (түбынь — Хэрэн тосхон).**

Ахын, Түнхэнэй аймагууд энэ округто ороно.

524. **Хориин hунгуулиин округ (түбынь — Хоринск тосхон).**

Баунтын, Яруунын, Хэжэнгын, Хориин, аймагууд энэ округто ороно.

(ТАСС).

КПСС-эй РАЙКОМУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

ПЕТРОПАВЛОВКА

Эндэ КПСС-эй Зэдын районой райкомой ээлжээтэ пленум болоно үнгэрбэ. «Юрэнхы һуралсалай хүдөөгэй һургуулинуудай хүдэлхэ арга боломжые саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй абаһан тогтоолые дүүргэхэ талаар аймагай партийна эхин организацинуудай саашадаа бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудал энэ пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Түс асуудалаар элидхэл хэһэн КПСС-эй райкомой секретарь В. И. Трофимов, мүн зүбшэлгэдэ хабаадалсагшад дээрэ дурсагдаһан тогтоолой аймаг дотор хэр зэргээр дүүргэлтэ боложо байһан тушаа, үшөө хүсэд шиидхэгдээгүй асуудалнууд тушаа, мүн энэ хэрэг саашадань улам һайжаруулха зорилгонууд тушаа дэлгэрэнгыгээр тогтоһон байна.

УЛААН-ҮДЭ

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ ушарта үйлэдбэриин ажал коллективүүдэй бэелүүлдэг нүлөөлхы үүргые улам дээшэлүүлхэ талаар районой партийна эхин организацинуудай үмэнэхи зорилгонууд тухай асуудалаар КПСС-эй Октябрьска райкомой ээлжээтэ пленум дээрэ райкомой секретарь В. Н. Башкеев хөөрэжэ үгөө.

ХУРАМХААН

Партийна эхин организацинуудай секретарьнарай семинар КПСС-эй Хурамхаанай райком үнгэргэбэ. Семинарта хабаадагшадай анхаралда хэдэн элидхэлнүүд табигдаһан байна. Юһэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлдэ хараалагдаһан политическэ, ажахын хэмжээ ябуулгануудые хүсэндэнь хүргэхэ талаар аймагай партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонуудта, үзэл сурталай болон партийна-эмхидхэлэй хүдэлмэри нарижуулан һайжаруулха асуудалнуудта элидхэлшэд анхаралаа онсо хандуулаа.

Хурамхаанай дунда һургуулиин партийна эхин организациин секретарь Р. С. Бодоулов коммунистнуудай хамтын суглаа үнгэргэдэг дүй дүршэл тухай, тиихэдэ Дэрээнэй совхозой парткомой секретарь В. Д. Цыренов нийтын эмхинүүдэй хүдэлмэриие партийна талаар хүтэлбэрилдэг арганууд тухай нүхэдтөө хөөрөө.

Удаань семинарта хабаадагшад Хурамхаанай совхозой Доодо-Хурамхаанай һү һаалиин фермын улаан булан ошожо хараа. Ажахын парткомой секретарь Б. Б. Дармаев малшадай дунда ябуулдаг эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри тухай, 1974 ондо бэелүүлхээр хараалһан түсэбтэ даабаряа, абаһан социалис уялгаяа малшадай хэр зэргэ бэелүүлжэ байһан тухай мэдээсээ.

Б. ДАРМАЕВ.
КПСС-эй райкомой таһагые даагша.

АХА

Партийна эхин организацинуудай политинформаторнуудай, агитаторнуудай, лекторнүүдэй семинар КПСС-эй Ахын райком үнгэргэбэ.

Юһэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ абаһан социалис уялгануудаа аймагай ажалшадай дүүргэхын түлөө тэмсэһэн хоёр һарын дүнгүүд ба үзэл сурталшадай зорилгонууд тухай партиин райкомой секретарь С. С. Галсанов семинар дээрэ элидхэл хэбэ. Мүнөөнэй шатадахи дэлхэйн коммунис хүдэлөөн гэһэн лекци партиин райкомой пропаганда, агитациин таһагые даагша Д. Б. Шарастепанов уншаба.

Удаань агитаторнууд, политинформаторнууд ажал хэрэг тухайдаа хөөрэлдэбэ.

Ц. ЦЫБДЕНОВ,
КПСС-эй райкомой таһагые даагша.

ЗАХААМИН

Захааминай аймагай промышленна предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд сугларжа, ээлжээтэ семинар үнгэргэбэ. «Социалис мүрысөөнэй эмхидхэл тухай» КПСС-эй райкомой секретарь Г. Н. Субботин элидхэл хээ. Тэрэ аймагай промышленна предприятинуудта социалис мүрысөөнэй хэр зэргээр ябуулагдажа байһан тухай хэлэхэ зуураа, саашадаа энэ хэрэгые һайжаруулхын тулада ямар хэмжээ ябуулгануудай хараалагдажа байһыень дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ.

Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай партийна организациин секретариин орлогшо Н. Д. Климов «Улаан-Үдын промышленна түрүү предприятинуудта социалис мүрысөөнэй яажа эмхидхэгдэдэг тухай», Холтоһоной руднигай начальник Г. Ф. Солнцев «Социалис мүрысөөнэй ябасые олондо мэдээжэ болгохо арганууд» гэһэн асуудалнуудаар элидхэлнүүдые хэбэ.

Энээнэй һүүлээр семинарта хабаадагшад Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай энергоцех ошожо, тэндэ социалис мүрысөөнэй ямараар эмхидхэгдэдэг байһые хараа. Цехэй начальник С. М. Юзов улаан булангуудаа, социалис мүрысөөнэй ябаса харуулдаг стенд, плакадуудые айлшадтаа харуулха зуураа, мүрысөөнэй дүнгүүдые бальна гуримаар гаргаха арга тухай хөөрэбэ. Иимэ шэнэ гурим энэ цехтэ хэрэглэгдэдэг болоһоор хоёрдохи жэлынь ябажа байна.

Һүүлдэнь Зэдын комбинадай барилгын материалнуудай цехэй начальник Е. Б. Борисов, хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын комбинадай директор Ж. Б. Бизяев, автотранспортна предприятиин директор Н. К. Спиридонов, Захааминай мяханай комбинадай директор В. К. Парфенова болон бусад һанамжаяа хэлээ. Эдэнэр иимэ семинарай аша туһатай байһан тухай тэмдэглэжэ, олон ажаглалта болон дурадхалнуудые оруулаа.

Иимэ семинар кварталай, хахад жэлэй, жэлэй дүнгөөр ходо үнгэргэжэ байха гэжэ шиидэө.

Н. ХАБАЛОВ,
КПСС-эй райкомой промышленна таһагые даагша.

Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Бүтүү гэжэ газарта хүдэлдэг хонишодой комсомол-залуушуулай бригадын гэшүүн Гомбо Мадагаев хонишоноор хоёрдохи жэлээ ажаллана. Тэрэнэй хүтэлдэг отарынхид 100 эхэ хонин бүриһөө 103 хурьга абаад, тобиржуулжа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: залуу хонишон, ВЛКСМ-эй гэшүүн Г. Мадагаев.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Олон хүүгэдэй эхэ Прасковья Егоровна Вахрамеева «Байкал» ухозодо 22 жэлэй туршада тугалшанаар ажаллана. Мүнөө үедэ Вахрамеева Игумноватай сүг 123 тугал харууһалжа байнхай. Тугалнуудаа хаһа сагтань мэргэжэлтэдэй табиһан рационой ёһоор эдеэлүүлһэнэй ашаар эдэ нүхэднай үнгэрэгшэ һарада тус бүриинь шэгнүүрые сүүдхын туршада 995 граммаар нэмээжэ, ажахынгаа олон тоото малшад сооһоо онсо шалгараһан юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Байкал» ухозой бэрхэ тугалшан П. Е. ВАХРАМЕЕВАЕ ажалдаа байхыень харанат.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ПРОФСОЮЗАЙ АЖАБАЙДАЛ

ХАРЮУСАЛГАТАЙГААР ХАНДАХА ХЭРЭГ

Ажалай гурим наринаар сахиха, усал аюулһаа һэргылхэ, ажалшадай энхэ элүүрые хамгаалха асуудалнууд профсоюзай комитедүүдэй үдэр бүриин анхарал доро байха хэрэг гэжэ мэдээжэ.

Гэхэтэй хамта зарим колхоз, совхозуудта, хүдөө ажахын предприятинуудта, бэлэдхэлэй эмхи зургаануудта энэ шухала асуудал хангалтагүйгөөр шиидхэгдэнэ. Хүдэлмэришэд болон колхозниг уудай ажаллажа байхадаа усал аюулда оромоор бэшэ, бэеын энхэ элүүр сахилгада таатай зохид эрхэ байдал зарим ушарта байгуулагдаагүй байха юм. Иимэ байдалһаа боложо, нёдондо Улаан-Үдын шубуунай фабрикада, Татауровай заһабари-механическа заводто, Нарһатын, Яруунын, Борьёогой, Хүдэриин, Бодоной, Ториин, Сухын, Дэрээнэй, Оймороой совхозуудта, мүн хэдэ хэдэн колхозуудта элдэб усал аюул боложо, хүн гэмтэһэн, наһа бараһаншье ушарнууд үзэгдөө.

Бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгүүдһээ хаража үзэхэдэ, үйлэдбэриин хэды эхэ һайн үрэ дүн туйлаһан аад, харин усал аюулһаа һэргылхэ хүдэлмэридэ ханамжагүйгөөр хандажа, гэмтэл ушаруулһанһаа боложо, түрүү һуури эзэлжэ шадангүй, урмашуулгада, магтаалда хүртэнгүй һалаһан ажахынууд манда бии. Жэшээнь, Улаан-Үдын шубуунай фабрика үйлэдбэриин эхэ һайн үрэ дүнтэйгөөр 1973 ониие үдэшөө һэн. Мүрысөөнэй гуримай ёһоор болоходо, энэ коллектив ехэ шанда, моральна ехэ урмашуулгада хүртэхэ дүүрэн эрхэтэй байгаа. Харин ажал дээрэ усал аюул боложо, хүдэлмэришэнэй ехээр гэмтэһэнһээ уламжалан, иимэ эрхэһээ хаһагдаһан байна бшуу.

Тээсгэн хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой президиумэй заседани болоо һэн. Ажалай гурим муугаар сахидагайнгаа, усалта хэдэн аюул ушаруулһанайнгаа түлөө Нарһатын совхозой хүтэлбэрилэгшэд тэрэ заседаниин шиидхэбэреэр шанга зэмэ тохуулаа.

Зүгөөр иимэ байдалтай эндэхи профсоюзай рабочкомой эбсэшоод байһаниинь халагламаар. Түхэреэн жэлэй туршада энэ шухала хэрэгэй байдал тухай рабочкомой заседани дээрэ, хүдэлмэришэдэй суглаан дээрэ нэгэшье хөөрэлдөөн болоогүй. Үйлэдбэри дээрэ аяар 16 усалай тохёолдоод байхада, альгаа дэлгээд, сэдьхэл тэнилээн яашье һуултай бэшэ байһан шуу.

Харин тиихэдэ «Бурводстрой» трестын захиргаанай, профсоюзай постройкомой энэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулдаг байһаниинь президиумэй тэрэл заседани дээрэ һайшаагдаа һэн. Трестын мэдэлдэ хоёр мянга шахуу хүдэлмэрилэгшэдтэй оньһожоруулагдаһан нүүдэл 7 колонныин коллективүүд оролдог юм. Тэдэнэр бүхы республикын аймаг бүхэндэ гэхээр таран оршодог шуу.

Хэды иимэ, онсо орёо байдалтай, таруугаар хүдэлдэг байбашье һаа, постройком ажалай гурим сахиха, усал аюулһаа һэргылхэ хүдэлмэри шадамараар эмхидхэн ябуулжа байдаг юм.

Түбхын түрүүндэ усал аюулһаа һэргылхэ хэмжээ ябуулгада трестын захиргаан ехэ мүнгэ һомолно. Тэрээниень гүйсэд гаргашалдаг байһаниинь урмашамаар. Ганса 1973 ондо аяар 38 мянга гаран түхэригэй һэргылгын хүдэлмэри хэгдэһэн байха юм. Гадна трестын предприятинуудта хүндэ хүшэр хүдэлмэри оньһожоруулха элдэб түхеэрэлгэнүүдые, оньһон хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэридөө нэбтэрүүлнэ. Предприяти бүхэндэ усал аюулһаа һэргылхэ һургаал заабари, тусхай һуралсал эмхидхэгдэнхэй. Хүдэлмэришэн бүхэн 38 часай программатай һуралсалда ябажа, тусхай үнэмшэлгэ абадаг гуримтай. Үнгэрһэн жэлдэ иимэ һуралсал 1300 гаран хүн дүүргээ һэн. Тиихэдэ трестын дэргэдэ кочегарнуудай, крановщигуудай курса эмхидхэгдэнхэй. Нёдондо тэрэ курсада 44 хүн һуража, тодо мэргэжэлтэй боложо гараа.

Тэрэшэлэн трестын бүхы хүтэлбэрилэгшэд, ахалагша мэргэжэлтэд хамтадаа 160 шахуу хүн тусхай семинарнуудта ябажа, ажалай гурим сахиха, аюул усалһаа һэргылхэ талаар заабари абажа, шалгалта бариһан байха. Энэ ушар эдэ тушаалтадай энэ хэрэгтэ ехэ харюусалгатайгаар хандадаг байһыень гэршэлнэ.

Ажалай гурим сахиха, усал аюулһаа һэргылхэ хүдэлмэридэ эдэбхитэдые олоор хабаадуулдаг байна. Трестын дэргэдэхи штатна бэшэ инспекторнууд, профкомой ажалай гурим сахиха комиссии нийтынгээ даабарида угаа харюусалгатайгаар хандадаг, захиргаанай, постройкомой ажал ябуулгада ехэ туһалдаг шуу. Гадна трестын дэргэдэ ажалай гурим сахиха, усал аюулһаа һэргылхэ хүдэлмэри эмхидхэн ябуулдаг нүүдэл хоёр кабинет байгуулагданхай. Тэдэнэй хүдэлмэриие усал аюулһаа һэргылхэ талаар трестын ахалагша инженер Ю. Я. Горбусевич хүтэлбэрилдэг юм. Эдэ кабинедүүдэй хүдэлмэрилэгшэд ажалшадай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулдаг, һургаал заабари үгэдэг, энэ хэрэгтэ зорюулһан кинофильмнүүдые харуулдаг гол уялгатай.

Хүдэлмэришэдэй бэеын энхэ элүүрые хамгаалха, элдэб үбшэнһөө һэргылхэ талаар хүдэлмэри захиргаан болон постройком үргэнөөр эмхидхэжэ, али олон хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлнэ. Игэжэ һүүлэй үедэ хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай ажалай эрхэ байдалһаа боложо, үбшэлхэ ушар эрид үсөөрөө. Амаралтын, эмнэлгын газарта, аяншалгын баазада сүлөө сагаа үнгэргэдэг хүнүүдэй тоо жэлһээ жэлдэ олон болоно.

Ажалай гурим сахиха, усал аюулһаа һэргылхэ хүдэлмэри һайжаруулха асуудалнууд коллективүүдэй дунда дэлгэрдэг социалис мүрысөөнэй гурим соо оруулагданхай байна. Мүрысөөнэй дүн гаргахадаа, ПМК, бригада болон участогуудай үнгэрһэн үедэ ажалай гурим хэр зэргэ сахиһыень, усал гэмтэлэй болоһон, үгыень түбхын түрүүндэ анхаралда абадаг. Тэрэнэйнь удаа мүрысөөндэ илагшад элитэ болодог зэргэтэй.

Захиргаанай, профсоюзай постройкомой ехэ оролдолго гаргаһанһаа боложо, «Бурводстрой» трестын мэдэлэй предприятинуудта ажалай гурим эбдэхэ, усал аюулай тохёолдохо ушар эрид шууд үсөөрһэн байна. Тиихэ зуураа трестын үйлэдбэриин хэрэг нилээд һайжараа. 1973 оной дүрбэдэхи кварталай хүдэлмэриин дүнгөөр трестын хэдэн һалбари, бригада болон хүдэлмэришэд мүнгэн шанда, магтаалда хүртэһэн жэшээтэй.

Үйлэдбэриин энэ шухала ажал хэрэгтэ «Бурводстрой» трестын хүтэлбэри болон постройком шэнгеэр анхаралаа табидаг һаа, ажалай гурим наринаар сахиха, усал аюулһаа һэргылхэ хүдэлмэри зүбөөр эрхилхэ гэжэ хаа хаанагүй оролдодог һаа, дутуу дунда зүйлнүүд сүм усадхагдаха һэн гэжэ тобшолол эндэ хэлтэй.

Л. АНЦИФЕРОВ,
хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой секретарь.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕ[ДЭЙ] ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

ГОЛ МҮРЭНЭЙ ТРАНСПОРТЫН ПРЕДПРИЯТИ[…] БОЛОН ЭМХИ ЗУРГААНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИ[…] ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛ[…]ЛЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДА[…] ШАГНАХА ТУХАЙ

1973 оной түсэбүүдые ба абаһан социал[…]нуудаа дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ а[…] туйлаһанайнь түлөө нимэ хүнүүдые шагнаха.

БУРЯАДАЙ АССР-һээ:

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Непомнящих Лаврентий Алексеевичые — Зү[…]бириин гол мүрэнэй пароходствын «С. Тюлени[…]лоходой капитан-механигай туһалагша.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Самойлов Георгий Максимовичые — Байгал[…]гын уһан замай техническэ участогай «Кречет» […]ходой капитан-механик.

СССР-эй Верховно Соведэй Прези[диумэй] Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРН[ЫЙ].
СССР-эй Верховно Соведэй Президи[умэй] Секретарь М. ГЕОРГА[ДЗЕ].

Москва, Кремль. 1974 оной февралиин 28.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй [Указ]

СССР-эй ПРОМЫШЛЕННА БАРИЛГЫН МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИНУУД БО[ЛОН] БАРИЛГЫН ЭМХИ ЗУРГААНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД, ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧ[ЕСКЭ] ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД БОЛОН АЛБА ХААГША[ДЫЕ] СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

1973 оной түсэбүүдые болон абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ амжалтатай байһанайнь түлөө нимэ хүнүүдые шагнаха.

ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНООР

БУРЯАДАЙ АССР-һээ:

Шмаков Игорь Николаевичые — Буряадай барилгын управлениин 8-дахи барилга-хабсаралгын управлениин модошо дархашуулай бригадир.

ОКТЯБРИИН РЕВОЛЮЦИИН ОРДЕНООР

Метелев Павел Викторовичые — Буряадай барилгын управлениин нэгэдэхи барилга-хабсаралгын управлениин модошо дархашуулай бригадир.

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

Баторов Сергей Николаевичые — Буряадай барилгын управлениин гэр байра барилгын комбинадай бетонщигуудай бригадир.

Бровенко Василий Петровичые — Буряадай барилгын управлениин гэр байра барилгын комбинадай модошо дархан.

Глазкова Татьяна Анисимовнае — үйлэдбэриин «Буржелезобетон» нэгэдэлэй моторист.

Гончаров Владимир Васильевичые — Буряадай барилгын управлениин хоёрдохи барилга-хабсаралгын управлениин комплексно бригадын бригадир.

Климов Алексей Андреевичые — Буряадай барилгын управлениин 8-дахи барилга-хабсаралгын управлениин ахамад инженер.

Кобылкин Григорий Парфеновичые — Буряадай барилгын управлениин оньһожоруулгын управлениин бульдозерой машинист.

Степанова Наталья Капиовнае — Буряадай барилгын управлениин 1-дэхи барилга-хабсаралгын управлениин штукатур-шэрдэгшэ.

Татарникова Полина Осиповнае — Буряадай барилгын управлениин 136-дахи нүүдэл оньһожоруулагдамал колонныин комплексно бригадын бригадир.

Толмачев Георгий Александровичые — «Востоксибстройтранс» трестын 8-дахи автобазын туршалга хэгшэдэй бригадир.

Филиппов Петр Устиновичые — Буряадай барилгын управлениин 8-дахи барилга-хабсаралгын управлениин комплексно бригадын бригадир.

Чекина Мария Спиридоновнае — Буряадай барилгын управлениин 162-дохи нүүдэл оньһожоруулагдамал колонныин штукатурщигуудай бригадир.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Гаврилов Владимир Семеновичые — Буряадай барилгын управлениин үйлэдбэриин технологическа комплектациин управлениин комплексно бригадын бригадир.

Ермолаев Александр Михайловичые — Буряадай барилгын управлениин 162-дохи нүүдэл оньһожоруулагдамал колонныин начальник.

Козлов Александр Ивановичые — «Союзпромэкскавация» трестын Буряадай участогай бульдозерой машинист.

Котина Екатерина Иннокентьевнае — үйлэдбэриин «Буржелезобетон» нэгэдэлэй 4-дэхи филиалай станочница.

Курин Юрий Ивановичые — Буряадай барилгын управлениин 4-дэхи барилга-хабсаралгын управлениин модошо дархан.

Ледовских Виталий Ильичые — Буряадай барилгын управлениин таһагай начальник.

Леонов Прокопий Варфоломеевичые — Буряадай барилгын управлениин 1-дэхи барилга-хабсаралгын управлениин шулуушадай бригадир.

Мирошниченко Екатерина Ивановнае — Буряадай барилгын управлениин 8-дахи барилга-хабсаралгын управлениин штукатурщи[гуу]дай бригади[р].

Муха Владимир Н[…]ровичые — Буряад[ай ба]рилгын управлениин […] барилга-хабсаралгын […]лениин комплексно […]дын бригадир.

Плотник Олег Бор[…]чые — Буряадай бар[илгын] управлениин 136-дахи […]дэл оньһожоруулагда[мал] колонныин начальник.

Силаев Михаил Гр[…]вичые — «Востоксиб[строй]транс» трестын 8-да[хи ав]тобазын жолоошон.

Смирнов Геральд […]лаевичые — Буряадай [ба]рилгын управлениин […] барилга-хабсаралгын […]лениин комплексно […]дын бригад[ир].

Ушаков Михаил […]ловичые — үйлэд[бэриин] «Буржелезобетон» […]лэй түбэй предпр[…] кочегар.

Щербаков Степан […]мовичые — Буряадай [ба]рилгын управлениин […]дахи нүүдэл оньһ[ожоруу]лагдамал колонныин [мо]шо дархашуулай бр[игадир].

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯА[ЕЙ] ТҮЛӨӨ» МЕДА[ЛЯАР]

Багулов Иван Сте[…]чые — Буряадай бар[илгын] управлениин комму[…] гэр байрын конторы[н] сарь-сантехник.

Белых Любовь Ми[…]нае — Буряадай бар[илгын] управлениин гэр бай[ра ба]рилгын комбинадай […]туршаа.

Борхоев Семен Бу[…]чые — Буряадай бар[илгын] управлениин 8-дахи [бари]га-хабсаралгын управ[лениин] модошо дархан.

Гордеев Александр […]сильевичые — «Вост[оксиб]стройтранс» трестын 8[-дахи] автобазын жолоошон.

Изталич Фокей П[…]чые — Буряадай бар[илгын] управлениин оньһож[оруул]гын управлениин […]най машинист.

Рупасов Анатолий […]лаевичые — үйлэд[бэриин] «Буржелезобетон» […]лэй электро-гагнуурш[ан].

«АЖАЛДА[А] ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮ[ЛӨӨ]» МЕДАЛЯАР

Арюкина Мария […]сеевнае — Буряадай [бари]лгын управлениин 1-дэ[хи ба]рилга-хабсаралгын уп[равле]ниин шулуушан.

Белецкий Петр М[…]вичые — Буряадай б[арил]гын управлениин 16[…] нүүдэл оньһожоруу[лагда]мал колонныин комплексно бри]гадын бригадир.

Борисов Виталий […]вичые — «Востоксиб[строй]транс» трестын 8-дахи [авто]базын жолоошон.

Гончаров Василий […]вичые — үйлэд[бэриин] «Буржелезобетон» […]лэй тэһэлэгшэдэй бр[игадир].

Григорьев Олег Ни[…]вичые — Буряадай б[арил]гын управлениин гэр [байра] барилгын комбинадай […] начальник.

Донская Галина […]лаевнае — Буряадай б[арил]гын управлениин он[ьһожо]руулгын управлениин […]шенна кранай маши[нист].

Капустина Алина […]ровнае — Буряадай [барил]гын управлениин 8-да[хи ба]рилга-хабсаралгын уп[равле]ниин штукатурщигуу[дай бри]гадир.

Макеев Василий А[…]вичые — үйлэдбэриин [«Бур]железобетон» нэгэ[дэлэй] станочник.

Никанчук Геннадий [Ми]хайловичые — бүгэд[…]рилгын 1-дэхи т[…] электро-хабсаргагша.

Пак Вера Семеновна[е] «Гипронефтьстрой» […]тудай филиалай […] ахалагша инженер-[…]тор.

Перевалов Вален[тин …]риловичые — Буряадай [ба]рилгын управлениин [оньһо]жоруулгын управ[лениин] бульдозерой машин[ист].

Раднаев Даша Ни[…]ловичые — Буряадай [ба]рилгын управлениин […] барилга-хабсаралгын [управ]лениин шулуушан.

СССР-эй Верховно Соведэй Прези[диумэй] Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРН[ЫЙ].
СССР-эй Верховно Соведэй Презид[иумэй] Секретарь М. ГЕОРГА[ДЗЕ].

Москва, Кремль. 1974 оной февралиин 28.

СОЮЗНА РЕСПУБЛИКАНУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

АЗЕРБАЙДЖАН:

ҮРЭМДЭЛГЫН МАСТЕРАЙ НЭРЭМЖЭТЭ

БАКУ. Далай соо Нефтийн шулуунууд гэжэ тон шухаг уурхай олоһон Социалис Ажалай Герой, үрэмдэлгын мастер Михаил Каверочкинэй нэрэмжэтэ дамжуулгын шангые Приморийн туршалгын үрэмдэлгын управлениин Х. Тагирбеков, А. Закиев гэдэг мастернуудай бригада абаба.

Түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы, гурбадахи жэлэй социалис мүрысөөндэ илажа гараһанайнгаа түлөө Каспиин далайн баялигые бэдэрэгшэд иимэ үндэр шагналда хүртэбэ. Графигһаа зуун сүүдхээр уридшалан, 5,217 метр гүнзэгы нүхэ тэдэ малтаһан байна. Тэндэһээнь нефть соробхилон гаража, Булламоре гэжэ шэнэ уурхайн олдоһониие элирхэйлэн гэршэлбэ.

Үрэмдэлгэ тон орёо байдалда хэгдээ. Нүхэ малтахадань уһан, газ ходо гарадаг, үрэмдэжэ байһан нүхэнэйнь хананууд хэмхэрдэг байгаа. Тиигэбэшье һаань, бригада ажалай үндэр бүтээсэ туйлажа шадаһан, үрэмдэгдэһэн нүхэнэй метр бүхэнэй өөрынь үнэ сэнгые түсэбөөр хараалагдаһанһаа 27,6 процентээр доошолуулһан байна. Үрэмдэлгын түхеэрэлгэнүүдые зохидоор хэрэглэһэнэй ашаар 745 мянган түхэригэй реагент ба материалнууд алмагдаһан байна.

ЛИТВА:

ҮБЭЛ ЗУНИИЕ ТЭЖЭЭНЭ

ВИЛЬНЮС. Литвагай таряашад ганса февраль соо дүрбэн миллион тонно нютагай үтэгжүүлгэ полинууд дээрэ гаргажа тарааба. Уялгануудаа нилээд үлүүлэн дүүргэһэн Аникшяйска, Игналинска болон Швенченскэ районуудай таряашад илангаяа һайнаар хүдэлөө.

Олонхи ажахынуудта полинуудые үтэгжүүлхэ тусхай бригаданууд эмхидхэгдээд, «фермэ-поли» гэһэн харгыгаар ажал таһалгаряагүй хэгдэнэ. Ашаа тээхэ түхеэрэлгэ, бульдозер, багтаамжатай прицепүүдые шагтагалһан тракторнууд эдэ бригадануудта үгтэнхэй. Фермэһээ поли хүрэтэрхи замые хараада абажа, хэды олон техникын хэрэглэгдэхэнь зохидоор эмхидхэгдэнэ. Тиимэһээ ашаа тээхэ түхеэрэлгэнүүд болон тракторнууд нэгэшье һаатангүй ажаллана.

Полинуудта нютагай үтэгжүүлгэ гаргалга үргэлжэлүүлэгдэһээр. Литвагай таряашад энэ жэлдэ таряалангай гектар бүхэндэ 7,5 тонно нютагай үтэгжүүлгэ гаргаха.

УКРАИНА:

НЮТАГАЙ ХЭЛЭН ШЭНЖЭЛЭГДЭНЭ

КИЕВ. УССР-эй Наукануудай академиин А. А. Потебниин нэрэмжэтэ хэлэ бэшэг шэнжэлдэг институдта украин нютаг хэлэн тухай олон жэлэй шэнжэлтэ һаяхан дүүргэгдэбэ. Республикын эрдэмтэд Россин Федерациин, Белоруссиин, Молдавиин, мүн баһа Чехословаки болон Югославиин хэлэ шэнжэлэгшэдтэй хамта украин мүнөө үеын нютаг хэлэ түрүүшынхеэ дүүрэн шэнжэлээ. Яряанай болон арадай аман зохёолой жэшээнүүд суглуулбаринууд соонь үгтэнэ.

Хэлэ бэшэг шэнжэлдэг эрдэмтэдтэ, аузуудай багшанарта, нютаг хэлэнэй хүгжэлтые, нютаг хэлэнэй литературна хэлэндэ ямараар нүлөөлдэгые харуулхадань энэ шэнжэлэлгын туһатай байхань дамжаггүй.

ТУРКМЕНИ:

ГАЗҺАА — ҮТЭГЖҮҮЛГЭ

КАЛИНИНАБАД. Вахшска азотнотукова заводто үйлэдбэриин үлэгдэлнүүдһээ түрүүшын 250 тонно минеральна үтэгжүүлгэ абтаба. Аммиачна цехэй ухаалан зохёогшод элдэб холисонуудые «барижа абаха» аппарат зохёоһон байгаа. Байгаалиин газһаа гарадаг, урдань агаарта дэгдэшэдэг байһан аммиак мүнөө бүрин хэрэглэгдэдэг болоо.

Урдань үлэгдэл боложо һаладаг юумэнһээ завод энэ жэлдэ даабариһаа гадуур таба мянган тонно карбамид гаргахань.

РСФСР:

ЭЛЕКТРОННО ТЕХНОЛОГ

ЛЕНИНГРАД. Эндэхи Карл Марксын нэрэмжэтэ нэгэдэлэй электронно-тоолон тодорхойлолгын машинын дүүргэдэг олон тоото үүргэнүүдтэ үшөө нэгэ — «технолог» гэһэн шэнэ ажал нэмээгдэбэ. Токарно-револьверна 24 автомадһаа бүридэһэн поточно линидэ «Минск-22» түрүүшынгээ даабари дүүргэбэ. Үйлэдбэриин хүшэр хүндэ ажал долоо дахин бага болоо. Урдань дээдэ мэргэжэлтэй гурбан инженер поточно линиин тоо бодолгонуудые хэдэг байгаа. Мүнөө техник-кодировщик ямар материалаар, ямар детальнууд бэлдэгдэхэб гэжэ тоолоод, тэрэнээ тоолон тодорхойлолгын машинада дамжуулан үгэдэг. Тиихэдэнь машина хэдэн олон ондоо аргануудай эгээл зохидыень шэлэжэ дурадхадаг. Эндэ метал отолхо гурим, хэды шэнээн саг болон металлай гаргашалагдахань, ямар түхеэрэлгэнүүдэй хэрэглэгдэхэнь булта хараада абтадаг. Технологическа хүдэлмэриин проектые автомадаар бүтээхэ арга түрүүшынхеэ Ленинградта нэбтэрүүлэгдэнэ.

Һүүлээрнь энэ арга фирмын станогуудай бүхы паркда хэрэглэгдэхэ юм. Нэгэдэлэй коллектив энэ ажалые Ленинградай механика болон оптикын институдай эрдэмтэдтэй хамта бүтээхэ байна.

ШАТЛЫГАЙ ГАЗ

АШХАБАД. Газ дамжуулха Шатлык-Хива гэжэ соргын 200 километрэй туршалга эхилбэ. Энэ соргые татажа байгшадай коллективүүд мартын 20 болотор, графигһаа 70 үдэр урид, тус ажалаа дүүргэхые шармайн оролдоно.

Мүнөө соргын һүүлшын оёдолые гагнаха, һүүлшынь участогта шорой хаяха эрхын түлөө мүрысөөн эндэ үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Эндэ залуушуул түрүүлжэ ябана. В. Хаткин, Л. Михайленко гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг оньһожоруулагдаһан колоннонууд, Л. Шебенкын ударидадаг хабсаргагшадай бригада, мүн М. Трегубовай хүтэлбэрилдэг механизаторнуудай бригада февраль соо түрүүлжэ гараа.

Кара-Кумай сүл губида олдоһон энэ шухаг Шатлыгай уурхай Дунда Азида эгээл ехэнь болоно. Дүрбэн мянга шахуу хүн газоконденсатна олзобориин энэ ажахые зохёон түхеэрэлгэдэ хабаадана. Газай суглуулагдаха хүсэтэ хоёр пункт, тэрэниие сэбэрлэхэ, саашань дамжуулгада бэлэдхэхэ шухала барилгануудай блок, уһа суглуулха түхеэрэлгэнүүд эндэ бодхоогдожо байнхай. Эндэ ажал бүхэли сүүдхын турша соо ябуулагдана.

Шатлык гэжэ газоконденсатна олзоборилгын ажахые апрельдэ ашаглалгада тушаахаар хараалагданхай. Энэ жэлэй дүүрэтэр ороной Европын хуби руу зургаа хахад миллиард кубометр байгаалиин газ дамжуулагдаха гэжэ түсэблэгдэнэ.

ЛИТВА:

ХҮДӨӨГЭЙ АЭРОДРОМУУД

ВИЛЬНЮС. Юрбаркасай районой Мичуринай нэрэмжэтэ алим жэмэсэй питомнигой полинууд дээрэ нёдондо жэлэйхиһээ хоёр долоон хоногоор урид граждан авиациин самолёдууд ниидэдэг болобо. Эндэхи таряашад самолёдуудай бууха, ниидэхэ асфальтаар хушагдаһан талмай, минеральна үтэгжүүлгэнүүдэй оньһожоруулагдаһан байра, самолёдуудта заправка хэхэ колонконуудые, нэгэ үгөөр ёһотой аэродром туһалагшадтаа бэлдэжэ үгөө. Тэрэнэй ашаар авиаторнууд энэ жэлдэ урданайхиһаа һураггүй урид һайжаруулагдаһан бэлшээринүүдые үтэгжүүлжэ эхилбэ.

Литвагай арбаад ажахыда энэ жэлэй хабар асфальтаар хушагдаһан талмайтай аэродромууд баригдаа. Энэ жэлэй дүүрэтэр мүн эды аэродром ашаглалгада тушаагдаха.

БАУНТ—БАЯЛИГ ЕХЭТЭЙ АЙМАГ

СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ ТУГ ДОРО

Аймагаймнай коммунистнуудай хуралдаан — районно пар- XXIII конференци байгша январь соо боложо, үнгэрһэн жэлэй туршада партийна ганизацнингаа ябуулһан хүдэл- рин дүнгүүдые согсолжо, бэе- зорилгонуудаа тодорхойлоо. Партида, совет арадта КПСС- Центральна Комитедэй ханда- Хандалгада харюу болгон, ажахын бүхы һалбари- дые хүгжөөхэ 1974 оной, юһэ- табан жэлэй түсэб болон бариинуудые болзорһоонь дүүргэхын түлөө, социалис рысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхы- аймагай бүхы коммунистнуу- бүхы ажалшадые районно тийна конференци уряалһан Энэ конференци дээрэ дээшэ- лэгдэһэн социалис уялга абтаа Аймагаймнай промышлен- предприятинуудай коллекти- түсэбтэ даабаряа болзор- урид декабриин 28-да дүүр- түсэбһөө гадуур 60 мянган ригэй продукци гаргаха гэһэн урдаа табяа һэн. Хүдөө шаднай энэ жэлдэ 4130 тнер мяха, 13500 центнер һү дахаар социалис уялга абаа.

ехэ хэрэг бэелүүлхын ту- партийна, совет органууд, шленна, хүдөө ажахын шатын зургаанууд хүтэл- ингөө онол арганудые нари- һайжаруулха, гүрэнэй тү- дүүргэлтын түлөө кадрнуу- харюусалга дээшэлүүлхэ, пар- гүрэнэй журам һайжаруул- ажалай дутагдалнуудта эбсэ- хандаха бологдоно. Про- ленна предприяти, колхоз бү- доторой нөөсэ арга болом- дые элирүүлжэ, хүсэд дүү- ашаглаха, ажалаа зүбөөр дхэхэ, ажалай сагые миин ушарые усадхаха, түүхэй эд материал алмаха, шэнэ никэ болон технологие нэбтэ- лэнэй ашаар ажалай бүтээ- дээшэлүүлхэ хэрэгтэй. Энээ- үдэһөөр һара. квартал бүхэ- даалгабаринуудые дүүргэгдэхэ- гадна. үлүүлэн дүүргэгдэхэ той. Тиигэбэл 1974 оной, мүн дэхи табан жэлэй даабари ам- татайгаар дүүргэгдэхэ гэжэ нагдана.

Энэ бүхы хэмжээ ябуулгануу- бодото дээрэнь бэелүүлжэ, ба- гаргашатайгаар ехэ продукци гахын тула аймагаймнай ком- мунистнууд ехэхэн ажал хэхэ бо- бшуу. Мүнөө аймагаймнай шленна предприятинууд колхозуудта бүхыдөө 19 тийна эхин организацинууд на. Партийна суглаанууд бүри үнгэргэгдэжэ, үйлэдбэ- дээрэ үзэгдэдэг дутагдалнууд налгдэжэ, тэрэние усадха- талаар тодорхой хэмжээ ябуул- уд абтадаг болонхой.

талаар Маловскын үйлэдбэ- участогай партийна органи- ехэ амжалтатай гэжэ һанаг- Федор Георгиевич Колобов организацие толгойлжо эхил- тиимэшье үни болоогүй. Гэ- Ф. Г. Колобов партийна лмэри эмхидхэхэдээ ехэ бэрхэ байшоо. Эндэ суглаанууд соогоо үнгэргэгдэжэ байдаг. мунистнууд эгээл харюусалга- ажалда табигдадаг. Ханын га- сахилгаан хуудаһанууд дээ- социалис мүрысөөндэ илагшадай нэрэ соло, тэдэнэй ажал хэрэг тушаа ходо бэшэгдэжэ байдаг. Эндэхи коммунистнууд социалис мүрысөө толгойлжо ябанхай. Юрын хүдэлмэришэд ажалай түрүүшүүлэй жэшээгээр ажал хэжэ, муу бэшэ амжалтануудые туйлана.

Тиимэһээл Маловскын үйлэдбэриин участогай коллектив юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлэй даабари болзорһоонь гурбан һараар урид дүүргэжэ, ехэ продукци гүрэндөө тушааһан юм. Хүн бүхэндэ продукци гаргалга 8 процентээр дээшэлүүлэгдээ. Тус участогай коллектив дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ бүри эдэбхитэйгээр ажаллажа, жэлэйнгээ даабари декабриин 1-дэ дүүргэхэ байна. Үнэтэ металлай өөрын үные 0,3 процентээр доошолуулжа, үйлэдбэридэ 30 мянган түхэригэй сэбэр олзо оруулхаар шиидэнхэй. Эдэнэр энэ бүхы хараа зорилгонуудаа бодото дээрэнь бэелүүлхын тула үсэд шангаар хүдэлжэ байна. Байгша оной хоёр һарын даабари 218 процентээр дүүргэгдээ.

Тус коллектив бии байгаа арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэжэ, бага гаргашатайгаар ехэ продукци гаргаха хэрэгтэ партийна болон профсоюзай организацинууд ехэхэн хубитаяа оруулалсана. Уакидай үйлэдбэриин участогай, Багдаринай геолого-шэнжэлэлгын экспедициин партийна организацинууд хүдэлмэришэдэй дунда социалис мүрысөө эмхидхэхэ талаар ехэ габьяатай. Уакидай үйлэдбэриин участогай партийна организаци (секретаринь Л. Т. Соколова) оньһон техникэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха, хүдэлмэриин сагые хүсэдөөр хэрэглэхэ талаар ехэ юумэ хэһэн байна. Тиимэһээл энэ коллектив һараһаа һара бүри даабаряа үлүүлэн дүүргэжэ, бэшэ коллективүүдэй дундаһаа илгарна. Энэ участогай хүдэлмэришэд январь һарын даабари 2,1, февралиин даабари 2,3 процентээр үлүүлэн дүүргээ.

Аймагаймнай промышленна предприятинууд дээрэ 293 коммунистнууд хүдэлнэ. Эдэнэр эгээл харюусалгатай участогуудта эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлжэ, туйлаһан амжалтаяа улам арьбадхаха гэһэн хүсэл зорилго урдаа табинад. Промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд, газар үрэмдэгшэд тодорхойлхы жэлэй түрүүшын үдэрһөө эршэмтэй шангаар хүдэлжэ байна. Абаһан уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэнь партийна организацинууд ехэхэн туһа хүргэнэ.

Баунтын ажалшад республикын бусад аймагуудай ажалшадта орходоо һураггүй хүшэр байдалда хүдэлнэ гэжэ мэдээжэ ааб даа.

Хүдөө ажахые түргэнөөр хүгжөөхэ, үхэр малай, оронуудай, адуунай тоо олошоруулжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын тула олон жэлэй ногоо ехээр таридаг болохо, һайжаруулагдаһан бэлшээрнүүдэй, тарялангай талмайе улам үргэдхэхэ болонолди даа. Манан Баунт нютаг газар уһаар баян юм. Витим, Ципа, Талой гэхэ мэтын голнуудай эрьеэр сабшалан, бэлшээринүүд элбэг юм. Энэ бэлшээринүүдые, сабшалангуудые ашаглажа шадаа һаа, үхэр малай, орын тоо бүри олошоруулха арга боломжотой байнабди. Манай колхозууд дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ 700 гектар шэнэ газар хахалхаар шиидэнхэй.

Сабшалан, бэлшээриеэ һайжаруулха, үргэдхэхэ талаар «Рассвет» колхозой ажалшад ехэ амжалтатай. Эдэнэр үнгэрһэн жэл соо 200 гектар һайжаруулагдаһан бэлшээритэй болоһон юм. 600 гектар газарта олон жэлэй ногоо ургуулһан байна.

Тус колхозой партийна организацида 24 коммунистнууд тоологдодог. Тэдэнэй 13-ниинь мал ажал дээрэ хүдэлнэ. Тус колхоздо олон жэл соо малшанаар хүдэлһэн Михаил Бамбудеевич Балданов үхэр бүриингөө шэгнүүрые сүүдхэдээ 900 граммаар нэмээхэ гэһэн уялга абаһан аад, үнэндөө 1000—1100 граммаар нэмээдэг байха юм. Үхэр малаа зоотехническэ ёһоор харууһалжа, оролдосотой һайнаар хүдэлһэнэй ашаар коммунист М. Б. Балданов энэ бүхы амжалтануудые туйлаһан гэжэ хэлэмээр. Энэ түрүү малшанай ажалай дүнгүүд манай Баунт нютагта үхэр мал тобир тарганаар адуулжа, бага гаргашатайгаар ехэ мяха абаха арга боломжын бии байһаниие гэршэлнэ бшуу. Мүнөө аймаг доторнай үхэр мал шахаха тусгаар гүүртэнүүд эмхидхэгдэжэ байна. Шэнээр эмхидхэһэн гүүртэнүүдэй малшад М. Б. Балдановай дүй дүршэлые халан абабал, үхэр малаа тобир тарганаар адуулжа, ехэ мяха гүрэндэ тушаадаг болохо бэзэ гэжэ һанагдана.

«Рассвет» колхозой партийна организацие нүхэр Дагба Тудуповия Цыбиков хүтэлбэрилнэ. Тэрэ ажалшадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулна.

Тус колхозой малшад хүнгэн бэшэ байдалда ажал хэнэ. Эдэнэр колхозой центрһээ 50—60 модоной зайда ажаһууна, ажаллана. Зунай үедэ малшадай фермэдэ гансал ороор гү, али морёор хүрэхэ аргатай байдаг. Зүгөөр партийна организациин секретарь Д. Т. Цыбиков жэлэй ямаршье сагта малшадта ошожо байдаг. Малшадые эдихэ хоолоор, зэр зэмсэгээр хангахын тула ехэ анхарал табижа ябадаг. Иимэ хүтэлбэрилэгшэд ажалшадтай аятай зохидоор хөөрэлдэжэ, тэдэнэй һанаа сэдьхэлыень заһажа, шэнэ илалтанууд тээшэ зоригжуулдаг. Энэ колхозой малшад партийна организациин үүсхэлээр Тором, Исэхэн, Жэбхээн гэһэн нютагуудта шахамалнуудай гүүртэнүүдые эмхидхээд, бэрхэ малшадые энэ ажалда табиба. «Рассвет» колхозой малшад дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ гүрэндэ һү, мяха худалдаха даабаряа үлүүлэн дүүргэхэ дүүрэн арга боломжотой.

«Заветы Ленина» колхозой малшад, орошод һүүлэй сагта муу бэшэ үрэ дүн туйлана. Тус колхозой Жэлэндын фермын һаалишад гурбадахи, шиидхэхы жэлдэ республикын һаалишадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүшүүлэй зэргэдэ оролсожо, КПСС-эй Буряадай обкомой, Министрнүүдэй Соведэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан юм. Тус фермые И. Г. Кувшинов хүтэлбэрилнэ. Тэрэ мал ажал һайн мэдэхэ, нютагайнгаа зоной дунда хүндэтэй болоһон хүн. Тиимэһээл үхэр малаа һайн шанартай тэжээлээр хангана. Һаалишадайнгаа урда шанга эрилтэ табина. Энэ фермын һаалишад үнеэн бүриһөө жэлдээ дунда зэргээр 1300—1400 килограмм һү һаана. Бэрхэ һаалишан Н. Н. Отто 1500—1600 килограмм һү һаадаг байха юм. Үнеэдэй үүлтэрые саашадаа һайжаруулаа һаа, бүришье ехэ һү абаха арга боломжо Баунтын һаалишадта бии байна бшуу.

«Заветы Ленина» колхоз 2 мянган оротой юм. Тус колхозой бэрхэ орошон коммунист Ж. Н. Молоков 100 оробоо 85 түл абажа, гээлтэ хоролтогүйгөөр тэнжээхэ гэһэн үүсхэл гаргаа. Энээниень аймагаймнай бүхы орошод дэмжэжэ байнхай.

Аймагаймнай колхозуудай, предприятинуудай коллективүүд партийна болон профсоюзуудай организацинуудай хүтэлбэри доро шэнэ илалтанууд тээшэ дабшана.

Тодорхойлхы жэлдэ хэхэ юумэмнэй нилээд ехэ. Хэдэхэн жэлэй саана Романовкаһаа Багдарин хүрэтэр харгы барижа эхилээ һэмди. Энэ харгы байгша он соо ашаглалгада үгтэхэ юм. Мүнөө Витим мүрэн дээгүүр хүүргэ баригдажа байна. Энэ харгы аймагаймнай экономикые хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ нүлөө үзүүлхэ юм. Мүнөө үхэр мал адуулха оньһожоруулагдамал фермэнүүд бариг-дажа эхилээ. Һаяшаг «Путь к коммунизму» колхоздо нэгэ тиимэ фермэ ашаглалгада үгөөбди. Байтараа 400 малай оньһожоруулагдамал фермэ барихаар хараалан хайбди. Адуунай, орын һүрэг олошоруулжа, хямда сэнтэй мяха гүрэндэ тушаахын тула ехэхэн оролдолго гаргагдана гээшэ. Манай нютагта оро, адуу үсхэхэдэ таарамжатай зохид юм. Залуушуулые энэ ажалда олоор хабаадуулжа, оро, адуу бүри олоор үсхэхэ ёһотойбди. Энэ талаар партиин райком, коммунистнууд ехэхэн ажал хүдэлмэри хэхэ ушартай болоно. Манай аймагай ажалшад, хүдэлмэришэд тодорхойлхы жэлдэ абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын тула үсэд шангаар хүдэлжэ байна.

К. ЛУБСАНДОРЖИЕВ.
КПСС-эй Баунтын райкомой нэгэдэхи секретарь.

Багдаринай геолого-шэнжэлэлгын экспедициин мэргэжэлтэд, хүдэлмэришэд Баунтын аймагай тала дайдаар, уһа голнуудай эрьеэр, хада уулануудаар жэлэй дүрбэн сагта байгаалиин баялиг бэдэрдэг юм. Манай геологууд хэдэн мянган километр зай гаталаа, хэдэн мянган метртэ газарай гүн үрэмдөө гээшэб даа! Тоолож гаргахань бэрхэ. Гэбэшье һүүлэй гурбан жэл соо горитойхон амжалта туйлаа. Үнэтэ металлнуудай баян хэбтэшэ гурбан газарта олоод, мүнөө шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэжэ байнабди. Манай экспедициин геологууд Баунтын тайга соо асбест-хризотиллой баян хэбтэшэ олоод, шэнжэлэлгэ хэжэ дүүргээ һэн.

КОММУНИСТНУУДТАА ТҮШЭГЛЭНЭБДИ

Юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, хүдэлмэришэн бүхэн дундаа мүрысэжэ ороо бэлэй. Геологууд, газар үрэмдэгшэд, булта хүдэлмэришэд абаһан уялгаяа дүүргэхэ гэжэ яһала оролдоо.

Мүрысөө эмхидхэхэ, тэрэнэй ябасые шалгаха хэрэгтэ коммунистнууд ехэ хубитаяа оруулһан байна. Бидэнэр коллектив соогоо партийна 5 эхин организацинуудые эмхидхэжэ, коммунистнуудаа эгээл харюусалгатай участогуудта табиһан байнабди. 35 коммунистнууд манай экспедицидэ 10 жэлһээ дээшэ хүдэлнэ. Мүрысөөнэй дүн һара бүри согсолон гаргажа, эрхимлэгшэдтэ мүнгэн шан, дурасхаалта бэлэгүүдые барюулжа, нэрэ солыень Хүндэлэлэй дэбтэр соо бэшэдэг заншалтайбди. Мүнөө мүрысөөндэ оролсоогүй геолог, хүдэлмэришэн гэжэ манай коллектив соо байхагүй.

Дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ геологуудай хэхэ юумэн тон ехэ. Хоёр участогта шэнжэлэлгын хүдэлмэри дүүргэжэ, промышленна ашаглалгада үгэхэ болонобди. Залуу коммунист В. В. Васильченкын хүтэлбэрилдэг партиин геологууд 1972—74 онуудта хэдэн газарнуудта байгаалиин баян хэбтэшэ олоод, шэнжэлэлгэ хэжэ байна. Үнгэрһэн жэлэй дүнгөөр В. В. Васильченко Баунтын аймагай эрхим геолог гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Геолог Ю. Д. Грабко, газар үрэмдэгшэ А. А. Плехановъ гэгшэд абаһан даабаряа амжалтатайгаар дүүргэнэ. Коммунист пэрэеэ дээрэ абажа ябанад. Ажалай түрүүшүүлэй жэшээгээр бэшэшье олон хүдэлмэришэднай амжалтатай һайнаар хүдэлжэ ябана.

Һүүлэй гурбан жэл соо манай экспедициин коллектив гурбан участогта шэнжэлэлгэ хэжэ дүүргээд, ашаглалгада үгэһэн байна.

Энэ жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэжэ, алтанай хоёр участогые ашаглалгада үгэжэ, ажалай бүтээсые 1,5 процентээр дээшэлүүлхэ, газар малтаха хүдэлмэри 3 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн социалис уялга абаабди. Манай коллектив энэ бүхы зорилгоёо бэелүүлхэ гэһэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр хүдэлжэ байна. Манай экспедициин коммунистнууд социалис мүрысөө толгойлжо ябана. Үндэр бүтээсэ туйлаһан хүдэлмэришэн, геолог бүхэнэй нэрэ олоной дунда мэдээжэ болгогдоно. Бидэнэр урдаа табиһан зорилгоёо сүм бэелүүлхэ байхабди гээд мэдүүлхэ байнаб.

З. НОРЕКЯН,
Багдаринай геолого-шэнжэлэлгын экспедициин начальник.

***

Багдаринай геолого-шэнжэлэлгын экспедициин Ангархаанай партиин коллектив һара бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэжэ байдагаараа мэдээжэ болонхой. Эдэнэр дүрбэдэхи жэлдэ бүри габшагайгаар хүдэлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ангархаанай партиин бэрхэ газар үрэмдэгшэд (зүүн гарһаа, нэгэдэхи зэргэ) А. Чирков, Н. Бурдуковский, Е. Белкин, В. Дрянов, (хоёрдохи зэргэ) Г. Карнышев, А. Плеханов, В. Томышев гэгшэд ажал тухайгаа зүбшэн хэлсэнэ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

«Заветы Ленина» колхозой ажалшад үхэр мал, оро үсхэбэрилдэг юм. Энэ ажахыда мүнөө 2 мянган оро тоологдоно. Бэрхэ орошон М. И. Молоков 100 оробоо, 83 түл абажа, гээлтэ хоролтогүйгөөр тэнжээдэг болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Баунтын суута орошон М. И. Молоков ажалдаа.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ҮНДЭР ШАГНАЛ УЯЛГАНА

алишанай ажалда эхэнэр зон хүдэл- отой гэжэ бага р ябахадаа һана- м. Энэ ажалда эхэнэр зоной хү- хада тиигэжэшье дэг байжа болооб. албанһаа ерээд даа, залуу һаали- Мария Федорова- танилсажа, тэрэнэй дань туһалалсадаг гэхэдээ үнеэ һаа- шье туршадаг бай-

шье һайнаар хүдэ- ябаа һаа, хүн нү- гөө, нютаг зо- магтаалда хүр- шуу. Тиимэһээл һаалишанаар хүдэл- хэ шиидээ бэлэйб. шээр хүндэшэг Гэбэшье дүршэлтэй һаалишан Ма- Федорова ехэ ту- һэн. Даажа бай- үхэр малдаа һайн ртай тэжээл саг соонь үгэжэ бай- һаа, ехэ һү һаажа юм гэжэ намтай суг хүдэлдэг һаалишад хөөрэдэг бэлэй.

Ехэ һү һаажа, даабаряа үлүүлэн дүүргэхын тула яһала оролдогдоо. Жэл сагай ошохо тума дүршэл шадабаритайшье болоһон хүн бээзэб. Мүнөө арбан хоёрдохи жэлээ энэ ажалда хүдэлнэб. Теэд олон жэл хүдэлжэ, хэды дүршэлтэйшье болоһон һаалишад бага һү һаадаг, даажа байһан үнеэдээ һубайруулдаг байха юм. Һаалишанай ажал тон харюусалгатай, орёо нарин ажал гэжэ тоологшоб. Һайн шанартай тэжээл үгэхынгөө хажуугаар, даажа байһан үнеэн бүриингөө абари зангыень һайн мэдэхэ хэрэгтэй юм. Һаалганай эхилхын урда бүлеэн уһаар дэлэнгыень аршажа, эльбэн балбажа, зөөлэрүүлхэ хэрэгтэй.

Минии хани нүхэр Мария Ивановна Непомнящая даажа байһан үнеэдээ ехэ анхаралтайгаар харууһалдаг. Зүбөөр, саг болзор соонь үнеэдээ эдеэлүүлхэ гэжэ эрмэлзэдэг. Тиимэһээ ехэ һү һаажа, даабаряа үлүүлэн дүүргэнэ. Үнгэрһэн жэлдэ үнеэн бүриһөө 1600 килограмм һү һааха уялгатай юм аад, 1670 килограммда хүргөө. Даажа байһан 18 үнеэн бүриһөө туганнуудые абажа, Баунтын аймагай һаалишадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ илажа гараа. Аймагай чемпионой нэрэ солодо хүртэжэ, үнэтэ бэлэгээр шагнагдаа бэлэй.

Мария дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ үнеэн бүриһөө 1700 килограмм һү һаахаар дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаа. Манай Джилиндын фермын бэрхэ һаалишан Нина Николаевна Отто үнгэрһэн жэл соо даажа байһан үнеэдһээ 33 мянган килограмм һү һааха даабаряа 34 мянган килограммда хүргөө. Үнеэн бүриһөө 1620 килограмм һү һааһан байна.

Би хорин хоёр үнеэтэйб. Мүнөө үнеэн бүриһөө 1682 килограмм һү һаадаг болонхойб. Дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ бүри һайнаар хүдэлжэ, гүрэндөө һү тушааха даабаряа үлүүлэн дүүргэхээр уялга абанхайб. Үнгэрһэн жэл хура бороотойшье һаань, манай «Заветы Ленина» колхозой ажалшад үбһэ тэжээл яһала ехээр бэлдээ һэн. Үнеэн бүридэ сүүдхэдээ 3 килограмм үбһэ, 300 грамм талханай гурил үгэнэбди. Энээн дээрэһээ дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ ехэ һү һааха арга боломжотойбди гээд хэлэхэ байнаб.

Манай Джилиндын фермын һаалишад юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлэй дүнгөөр КПСС-эй Буряадай обкомой, Министрнүүдэй Соведэй Хүндэлэлэй дипломдо хүртөө, үнэтэ бэлэгээр шагнагдаа. Энэ үндэр шагналдань харюу болгон, бүри һайнаар хүдэлхэ гэжэ, шиидээд, дээшэлүүлэгдэһэн уялга абанхайбди. Мүнөө фермымнай һаалишад дундаа мүрысэн хүдэлжэ байна. Нигэжэ ажаллаһанайнгаа ашаар бидэнэр һаалиа дээшэлүүлнэбди, гүрэндэ һү худалдаха даабаряа үлүүлнэбди.

И. НЕПОМНЯЩИЙ, «Заветы Ленина» колхозой Джилиндын фермын ахалагша һаалишан.

ИРОКИНДЫН ГАЛНУУД

РЕПОРТАЖ

тарынһаа гараһаар час тухай вертолёдоор ээд, Октябрьска пар- геологуудта буужа бди. Геологуудай ажа- Ирокинд һууринай уд вертолёдой буухы- ехэл һонирхон хаража, шууда табилданад. Үн- томо, хүдэр бэетэй хүн ние угтажа, дулааха- мэндэшэлэлсэбэ. Энэ- Октябрьска партиин ник Владимир Дмит- Башкиров мүн бай- Тэрэнэй даадаг пар- геологууд һүүлэй ар- жэл соо Урда-Муяын нуудта бэдэрэлгэ хэжэ, алиин баялигай хэбтэ- олоод, шэнжэлэлгэ хэжэ нхэй.

— Таниие ерэхээ болибо һанажа байгаалди. дүтэ машина ерээд, жэ байна. Энэ бэеэрээ уудта хүрэхэбди, — хэлэн үүлэ манаар халгаһан үндэр хаданууд зааба.

— Үсэглэдэр ехэ һалхин һамнай. Тиишэ ошоһон харгы хүр саһаар хушагдаагүй юм бээ, — гэжэ бидэнтэй ябалсаһан Ципиканай алтанай приискын директор В. Б. Бугдаевай хэлэхэдэнь, Владимир Дмитриевич Башкиров зог татажа:

— Үглөөнһөө хойшо бульдозероор харгы сэбэрлээбди. Тугаарай машинанууд тиишэ түлеэ абаашажа ошоод байна. Һаадгүй ябаха байхабди, — гэжэ харюусаха юм.

Уданшьегүй автомашинын жолоошон Владимир Иванович Осиповтой танилсабабди. Олон жэл соо хадын буртаг харгыгаар машинануудые жолоодожо, дүршэлтэй болоһон байшаба.

— Иимэ жолоошоной машинада һуужа, Памирайшье орьёл өөдэ гараа һаа айлтагүй, — гэжэ геологууд шоглолсон, хүр-хүр энеэлдэнэ. Шэнэһэн, нарһан модоной дундуур зурыһан харгыгаар машинамнай урагшаа дабгяана. Урда-Муяын хадануудай шэлэнүүдые тойрон, аалихан хада өөдэ гаража захалбабди. Уһа, голнууд, тала дайда альган дээрэмнэ шэнгеэр харагдана. Хоёр час тухай хадын харгыгаар ябажа, проходчигууд, геологуудай байрада хүрэжэ ерэбэбди. Тэдэнэй байра эгсэ байсын эрмэг дээрэ табигданхай. Аяар доогуур хүбэн сагаан жабарай мананай мушхаран, баруун тээшээ нүүжэ байхань элихэнээр харагдана.

— Бидэнэр далайн нюруунһаа 1600 метр дээрэ хүдэлнэбди, — гэжэ Октябрьска геолого-шэнжэлэлгын партиин мастер Николай Дмитриевич Михайлов бидэндэ хөөрэнэ.

Проходчигууд метр метрээр эгсэ байсын сээжэ түнхин, газарай гүн уруу сүмэрэн оронод. Эндэ проходчигуудай бригадир Казан Иванович Сарапуловтай танилсабабди. Тэрэнэй даадаг бригадын хүдэлмэришэд хоёрдохи штольни малтажа байна. Газар малтадаг оньһон техникэеэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, хүдэлмэриин сагые зүбөөр хэрэглэдэг болоо. Казан Иванович һарадаа 100 метр газар малтадаг болохо гэһэн үүсхэл гаргаһан юм. Энэ үүсхэлыень Баунтын аймагай проходчигууд халуунаар дэмжээ һэн. К. И. Сарапуловай даадаг бригадын коллектив юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илажа, аймагай чемпионой нэрэ солодо хүртөө. Тэдэнэй нэрэнүүд Хүндэлэлэй самбарта гаргагдаһан юм. Үнэтэ бэлэгүүдээр, мүнгэн шангаар ходо урмашуулагдажа байдаг.

Тэрэнэй бригадын хүдэлжэ байһан штольни соо орobобди. Хадын халада малтажа гаргаһан хүнды соо хүлгөөтэй, шууятай. Олон зүйлэй оньһон түхеэрэлгэнүүд минута соошье замхангүй хүдэлжэ байнад. Проходчигууд пневматическа балтануудаар хадын хүрьһэ түнхинэ. Зариманиинь багахан вагонеткэнүүдтэ малтагдаһан шорой ашаалжа, уурхайһаа гаргана.

— Мүнөөдэр яһала гэмгүй хүдэлөөбди. Дүрбэн метр тухай газар малтажа, хэдэн арбаад кубометр шорой гаргаабди, — гэжэ К. И. Сарапулов хэлэн, яаралтайгаар хүдэлнэ. Пневматическа балтаяа хүдэр гартаа бүхөөр бажуугаад, газарай хүрьһэ түнхижэл байна.

Бригадын гэшүүд Михаил Свинобой, Доржи Цыденов, Алексей Комогосов гэгшэдэй габшагай шангаар хүдэлжэ байхыень харахада баясахаар һэн. Иимэ шуумгайгаар хүдэлжэ байгаа һаа, ямаршье зорилгонуудые эдэнэр бэелүүлхэ арга боломжотой гэжэ ойлгоо һэмди. Энэ бригадын коллектив дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ 1300 метр газар малтахаар уялга абаһан юм. Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тула иимэ габшагайгаар хүдэлжэ байна ха юм.

П. Ф. Пановой даадаг бригадын проходчигууд байгша онойнгоо даабари болзорһоонь табан хоногоор урид дүүргэхээр уялга абаад, К. И. Сарапуловай бригадатай мүрысэнэ. Али алиниинь шье халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэжэ шадана.

Эгсэ хадын сээжэ соо эршэмтэй ажалай аялга замханагүй. Октябрьска геолого-шэнжэлэлгын партиин проходчигууд хаба шадалаа гарган хүдэлжэл байнад. Геологууд, проходчигууд энэ жэлдэ эндэ шэнжэлэлгэ хэжэ дүүргээд, шэнэ уурхайгаа 1975 оной түрүүшын кварталда ашаглалгада үгэхэ уялгатай. Тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлхын тула нигэжэ оролдоно. Үдэр һүниие илгангүй хүдэлнэд.

Уурхайһаа гарахадамнай, шаргал улаан наран үндэр хадануудай саагуур шурган ороод, тала дайдада харанхы һүни буужа ерээд байба. Проходчигуудай байрын сонхонуудта яларһан электрын галнууд огторгойн одо мүшэдтэй ниилэжэ, ямар нэгэ үльгэр домогой ордонууд шэнгеэр харагдана.

Проходчигуудай байра соо дулаан. Уһа түлеэн дутамаггүй, асарагдадаг юм байна. Үдэшэндөө банидаа ороод, Ирокинд һууринда ажаһуудаг гэр бүлэнэртөө ошодог.

— Байдал, һуудалдаа гомдохоор бэшэ юм. Мяха, тоһон, сай, саахараар дутадаггүйбди. Радиогоор һүүлшын һонинуудые шагнанабди. Газетэ, журналшье асарагдадаг. Эхэ орон дотор, дэлхэй дээрэ боложо байһан һонинуудые мэдээд, дуулаад байнабди, — гэжэ проходчигууд хэлэжэ байгаа һэн.

Эдэнэр хүн зонһоо холо ажаллана. Эндэ үбэлдөө 45—46, заримдаа 50 градус хүйтэн болодог. Гэбэшье Октябрьска геолого-шэнжэлэлгын партиин хүдэлмэришэд ажалайнгаа эршые һуладханагүй хүдэлжэ байна.

Үдэшэ орой Ирокинд һууринда буужа ерэбэбди. Газаа хэды хүйтэншье һаань, бидэнтэй ябаһан геологууд хүхюу согтойнууд. Эдэнэр хүхихэшье ёһотой. Ажал хэрэгынь яһала урагшатай. Ирокиндын үйлсэнүүдтэ электрын гэрэл яларна. Хүн зон гэр тээшээ яаранад.

— Манайтнай һуурин байтараа бүри үргэдхэгдэхэ. Хүдэлмэришэд нишэ бүри олоор ерэжэ, ороной промышленностьда шухаг хэрэгтэй металл малтадаг болохо. Найман жэлэй һургуули, клуб шэнээр барихабди, — гэжэ Октябрьска геолого-шэнжэлэлгын партиин начальник В. Д. Башкиров хэлэнэ.

Нээрээшье, Ирокиндын ерээдүйнь ехэл һайхан юм байна даа.

К. ЖАМЬЯНОВ,
манай тусхай корр.

ШАДАХА ЗЭРГЭЭРЭЭ ТУҺАЛНАБДИ

Н. КОТОВСКИЙ, аймагай **«Сельхозтехникын»** отделениин электро-гагнууршан.

Зургаан жэлэй саанахана холын Баунтын аймагта «Сельхозтехникын» отделени эмхидхэгдэһэн юм. Трактор, машинануудые заһабарилха мастерской, байрын гэрнүүдые барижа эхилээ һэмди. Мүнөө аймагайнгаа ажахынуудай трактор, машинануудые, оньһон түхеэрэлгэнүүдые заһабарилдаг болонхойбди. Манай коллектив оньһон техникэ һайн шанартайгаар, түргэнөөр заһабарилха гэжэ эрмэлзэнэ. Хүдэлмэришэдэй мэргэжэлые дээшэлүүлнэбди. Мүнөө экономико шудалха һуралсалда 70 хүдэлмэришэн хабаадалсажа, эрдэм болбосоролоо дээшэлүүлнэ.

Бидэнэр үнгэрһэн жэлдэ 630 мянган түхэригэй ажал хэһэн һаа, дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ 640 мянган түхэригэй ажал хэжэ, хүдөө ажалшадай эрилтые һайнаар хангаха гэжэ шиидэнхэйбди.

Байгша он соо хэхэ юумэн яһала ехэ. Трактор, машинануудые заһабарилхын хажуугаар шэнэ газар хахалха, «Путь к коммунизму», «Рассвет» колхозуудай сабшалан дээрэ 2 мянган тонно органическа утэгжүүлгэ гаргаха байнабди. Мүн «Заветы Ленина» колхозой ажалшадта 500 центнер үбһэ бэлэдхэхээр шиидэнхэйбди. Дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ трактор бүридэ газар хахалалгые 1040 гектарта хүргэхэ, автомашинануудые жэлдээ 41 мянган километртэ ябуудаг болохо, 10 тонно шэнгэн түлишэ, 2 мянган киловатт-час электрын элшэ хүсэ арьбалха гэһэн уялгатайбди. Манай отделениин хүдэлмэришэд абаһан уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлхэ гээд найдуулха байнаб. Трактор, машинануудые түргэнөөр, һайн шанартайгаар заһабарилжа, хүдөө ажалшадайнгаа һү, мяха худалдаха даабаряа дүүргэхэ хэрэгтэнь туһалхал болонобди даа.

Уласхоорондын шэнжэлэл

ТРАНСАТЛАНТИКЫН ЗҮРИЛДӨӨН

НАТО-гой 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан, США-гай президент Р. Никсон апрель һарада Баруун Европо ошохо түсэбөө болюулба. Мүн тэрэшэлэн США ба «Нийтын дэлгүүр» хоёрой хоорондохи харилсаануудай үндэһэ һуури тушаа декларацида гар табилга баһал тодорхойлогдоогүй болзороор хойшолуулагданхай.

Америкын Холбоото Штадууд ба тэдэнэй Баруун Европын союзнигуудай хоорондохи зүрилдөөнүүдэй шэнэ хүсөөр ургэдэжэ байһаниие харуулһан һүүлэй үеын баримтанууд иимэ байна. Эдэ баримтануудые үндэһэ болгон, «Вашингтон стар-ньюс» газетэ «Атлантикын холбоон һандаржа эхилээ, Атлантикын хоёр талада байгшадай хэншье энэ һандаралые тогтоожо шадахагүй байна» гэһэн тобшолол хээ.

США ба Баруун Европо хоёрой хоорондохи харилсаануудта арсалдаата байдал үсэгэлдэр тохёолдоо бэшэ. Тэрэнэй эшэ үндэһэн үнинэй, эхи захань холоһоо һабагшатай юм. Энэ зүрилдөөтэ байдалай эшэ үндэһэн тушаа тодорхойгоор хэлэбэл, капитализмын гол гүрэн США ба Баруун Европын томо гүрэнүүдэй хоорондо улам хурсадажа байһан зүрилдөөн болоно. Һүүлэй жэлнүүдтэ Баруун Европын томо гүрэнүүд экономикоёо горитойгоор хүгжөөжэ, Америкын захиралта доро үгэ дуугүй байха дурагүй болонхой.

Уласхоорондын байдалдахи шахардуу шанга байдалай мүнөө һуларжа байһандал адли баруунай гүрэнүүдэй хоорондохи хүсэнүүдэй тэнсүүриин хубилһан ушар Атлантикын нүхэсэлдэ һандарал түхөөн нүлөөлнэ. США-гай нүхэсэлдэ ородог байһан гүрэнүүд урдынхи мэтэ Вашингтоной заабаряар ябахаяа болижо, өөрынгөө замаар дабшахые оролдонод. Иимэ байдал Франциин мүнөө бэелүүлжэ байһан политика дээрэһээ эли тодоор харагдана.

Игэжэ хубилаад байһан эрхэ байдалда баруунай оронуудай дунда өөрынгөө «хүтэлбэрилхы зэргые» алдахагүйн тула Вашингтон үшөө нёдондо жэлэй хабар «Атлантикын шэнэ документ» зохёохые дурадхаһан юм. Гэбэшье США болон тэрэнэй союзнигуудай хоорондохи харилсаанда Америкын дурадхаһан тэрэ документын проект мүртэй хубилалта оруулхашьегүй байһан. Тэрэ проектыень зохёохо үедэ туйлай ехэ арсалдаан гаража, мүнөөшье болотор тэрэнь усадхагдаадүй. Мүн Баруун Европын гүрэнүүдэй хоорондохи зүрилдөөнүүд тэрэ арсалдаае улам гүнзэгырүүлнэ.

Капиталис оронуудай дунда Холбоото Штадуудай өөрынгөө байдалые бэхижүүлхэ һэдэлгэ ямаршье аша үрэ үгөөгүй. Энергетическэ кризис (шэнгэн түлишөөр дуталдаха ушар) нүхэсэлтэ гүрэнүүдэйнь аша туһада эсэргүүгээр нүлөөлөө бшуу. Бодото дээрээ США-гай ударидалга доро нүхэсэлтэ гүрэнүүдынь нефть худалдадаг араб оронуудта эсэргүү ябуулга хэхэһээ арсаһан байна. США-һаа амяарлаад, араб оронуудтай хэлсээ хэхэ тушаа баруун Европын «юһэн гүрэнэй» һаяхан абаһан шиидхэбэри ба энээндэнь Вашингтоной тон дурагүй байһан ушар баруун оронуудай лагерьта тон ехэ хёмороо гаргаа, тэрэнь «Атлантикын харилсаануудай гол удхань болоно» гээд «Вашингтон пост» бэшэһэн байха юм.

США ба Баруун Европын хоорондохи шэнэ хёмороон хадаа империалис зүрилдөөтэ байдалай шиидхэгдэшэгүй ба улам гүнзэгыржэ байһанай гэршэ болоно.

ТҮРҮҮШЫН ХҮСЭ ТУРШАЛГА

Англиин лейборис шэнэ правительство оронойнгоо парламент дээрэ түрүүшын шалгалта амжалтатай барижа гараба. Г. Вильсонэй кабинедые дары түргэн унагааха гэһэн консерваторнуудай һэдэлгэ урагшагүйдэбэ.

Королевын хэлэһэн үгэ соо шэнэ правительствын программа тайлбарилагдаа. Либералнуудһаа дэмжэлгэ абаһан консерваторнуудай королевын хэлэһэн үгэдэ заһабари оруулһанай һүүлээр общинануудай палатада диилэнхи олон һуури абаагүй лейбористнуудта панхаруудтаха аюул тохёолдоһон байха юм. Оруулһан заһабаринь юун тухай байгааб гэхэдэ, консерваторнуудай түрүүнэй правительствын бэелүүлжэ байһан салин хүлһэ нэмээхэгүй гэһэн политикаһаа лейбористнуудай арсаха һэдэлгые буруушаалга болоно.

Консерваторнуудай хараа бодол элишэлэгдэһэн байгаа: заһабариин түлөө һунгалта дээрэ Вильсонэй правительствые унагаагаад, отставкада гарахыень баадхаад, парламент дээрэ элдэб арга хэрэглэн, дахяад засаг гартаа абахые туршаха.

Гэбэшье лейбористнууд энэ заналтаһаань айгаагүй. Г. Вильсон хэрбээ парламент дээрэ өөрынгөө правительствын унаад байгаа һаа, отставкада гарахагүйб, общинануудай палатые тараагаад, дахин һунгалта соносхохоб гэжэ правительствада эсэргүү ябуулга хэгшэдтэ сэхэ руунь мэдүүлһэн байна. Энэ ушар консерваторнуудай дунда хүлгөөтэ байдал тохёолдуулаа бшуу. Юуб гэхэдэ, шэнэ һунгалта февралиин 28-найхиһаа бүри муу, хүндэ байдалда консерваторнуудые оруулжа болохо байгаа.

Консерваторнууд өөһэдынгөө урагшагүй байдалые ойлгоходоо дары түргэн заһабариа болюулжа, королевын хэлэһэн үгын һунгалтада табигдахада, һаналаа бариһан байха юм.

Энэ бүдүүлиг аашань хадаа оронойнгоо хүн зоной хараа бодолдо сэгнэлтэ үгэхэ хэрэгтэ, парламент ба өөрынгөө партида консерваторнуудай хүтэлбэриин алдуу гаргаһаниие эли бодоор харуулба. Мүнөө парти доторынь бүлэглэл болохо тэмдэг үзэгдэнэ, премьер-министр байһан Э. Хит гэгшые партиие толгойлогшын тушаалһаа зайлуулха эрилтын табигдажа байһан тухай үгэ хүүр гарана.

Гэхэтэй хамта, лейбористнуудай правительствын байдалаа нэгэ бага бэхижүүлээшье һаань, үшөө лаб тогтууритай болоогүй, ондоо хараа бодол баримталдаг партинуудай ябуулгаһаа хуби заяанайнь үшөө дулдыданги байһаниие общинануудай палата дээрэ түрүүшын хүсэ туршалга харуулба гээшэ. Консерваторнуудай добтолгодо лейбористнууд үшөө нэгэтэ бэшэ сохилто үгэхэ баатай болохо, консерваторнууд Вильсонэй правительствые унагаахые заатагүй оролдохо, хэрбээ энэ зорилгоёо тэдэнэр бэелүүлжэ шадаагүй һаа, монополис капиталай арга боломжые хизаарлаха ябадалда зорюулагдаһан һунгалтын урда тээ табиһан программаһаа арсахыень лейбористнуудта баадхахые тэдэнэр оролдохо гээд политическэ шэнжэлэгшэд уридшалан багсаана.

АМЕРИКЫН МОНОПОЛИНУУДАЙ ҺАБАРҺАА МУЛТАРХЫЕ ОРОЛДОНО

«Канадцууд ба американцууд бэе бэедээ дурагүй болонхой. Канадо-американ хилын хоёр талада шахардуу байдал тохёолдоо» гээд олондо мэдээжэ «Юнайтед Стейтс Ньюс энд уорлд рипорт» гэжэ американ журнал һаяхан бэшэһэн байна.

Канадо-американ харилсаанууд юун дээрэһээ муудажа эхилээб гэхэдэ, холбоото штадууд дэлхэйн дэлгүүрэй үнэ сэнгһээ хоёр дахин хямдаар абадаг нефтиин хэмжээе горитойгоор дээшэлүүлхые оролдоно. Хэрбээ Вашингтоной баалалтада ороо һаа, Канадын бэрхэшээлтэ байдалда орохонь лабтай. Юуб гэхэдэ, Канадын нефтяной промышленностьда Америкын монополинууд гол һуури эзэлдэг тула олон жэлэй туршада США-да нефть ехээр абаашана. Тиихэдэнь Канада өөһэдынгөө хэрэглэмжэдэ Дүтын Зүүн зүгһөө нефть худалдан абана. Холбоото Штадуудта нефтьеэ хямда сэнгээр бүри ехээр үгөөд, өөһэдөө Дүтын Зүүн зүгэй нефть үнэтэйгөөр абаха болоо һаа, Канадын экономикын ехэ хохидолдо орохонь мэдээжэ бшуу.

Хүршэдөө хохидол ушаруулан, Холбоото Штадуудай өөһэдыгөө экономическа бэрхэшээлһээ гараха гэһэн һэдэлгэ канадо-американ харилсаануудые эрид муудхааба. США иимэ һэдэлгэ гаргахадаа, Канадын экономикодо эзэрхэжэ байһан монополинуудтаа түшэглэнэ. Канадын нефтиин промышленностьда американ монополинуудай 40 миллиард доллар капитальна һомололгоор үгтэнхэй. Америкын нефтяной ба автомобильна корпорацинууд Канадын промышленностиие хиналта дороо сүм абанхай юм. Тэрэшэлэн Канадын промышленностиин горнорудна, машина бүтээлгын ба бусад һалбаринуудта США-гай нүлөө тон ехэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Канадын эзэд-баяшуулай ба политическэ ажал ябуулагшадай дунда Америкын монополис капиталай эзэрхэлгэһээ оронойнгоо экономикые аршалан абарха оролдолго үргэдэжэ байна. Өөрынгөө экономикын аша туһада улам эдэбхитэйгээр ажал ябуулха һэдэлгэ канадцуудай дунда олошоржо байна гэжэ Канадын финансануудай министр Дж. Тернер һаяхан мэдүүлээ. Оронойнгоо байгаалиин баялигуудые ашаглаха, экономическа ба политическэ талаар бэеэ даанхай байха арга боломжонуудаа гартаа абахые бидэнэр оролдонобди гэжэ тэрэ саашань тэмдэглээ.

Канадын фирмэнүүд ба Куба хоёрой хоорондо һаяхан баталагдаһан алишье таладаа аша туһатай хэлсээн канадцуудай хүсэл эрмэлзэлые элирхэйлэн харуулна. Америкын «Студебейкер» гэжэ корпорациин хиналта доро байдаг Канадын «Монреаль локомотив уорск-уоттингон» гэжэ фирмэ Вашингтоной хэды дурагүй байбашье һаа, дизель-электровозуудые худалдаха талаар Кубатай хэлсээ баталһан байна.

Канадын компартиин генеральна секретарь У. Каштан ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө, алишье талада ашатай туһатай байлгын үндэһэ һуури дээрэ социалис болон бусад оронуудтай Канадын худалдаа наймаанай ба научно-техническэ харилсаа холбоо хүгжөөхын түлөө оролдожо байһан тухайгаа мэдүүлээ.

В. СЕРОВ, Е. ЕГОРОВ, О. АНИЧКИН,
ТАСС-ай корреспондентнүүд.

ҺУРАГШАДАЙ АМАРАЛТА ЭХИЛЭЭ...

Үни хада хүлеэгдэһэн хонгёо дуута, шаг шуурата үхибүүдэймнай хабарай амаралта уржадарһөө эхилбэл даа. Түбһэн юумэндэ һонюуша эдир залуушуул хабарайнгаа амаралтын үдэрнүүдые сэнгүү хүхюунээр, ашатай туһатайгаар үнгэргэдэг болонхой. Манай корреспондент республикын гэгээрэлэй министерствын хүүгэдэй аяншалагшадай республиканска станциин методист Н. Д. Ажеева, аяншалга, экскурси эмхидхэхэ Буряадай областной соведэй аяншалагшадай бюрогой таһагые даагша Р. А. Серебрякова гэгшэдтэй хөөрэлдэжэ, доро толилогдоһон асуудалнуудта харюу абаба.

АСУУДАЛ: Республикын һургуулинуудай һурагшад хабарайнгаа амаралтада Эхэ оронойнгоо ямар хото городуудаар аяншалхань гээшэб?

ХАРЮУ: Үргэн Буряад оронойнмнай һургуулинуудай һурагшад амаралта бүхэнөө аша туһатайгаар үнгэргэхые оролдодог. Мүнөө эхилээд байһан амаралтынгаа үедэ Эхэ оронойнгоо түүхэтэ газарнуудаар, элдэб хото городуудаар аяншалха зорилго урдаа табиһан байна. Эдэнэр аяншалгынгаа үедэ Москва, Ленинград, Новгород, Ярославль, Волгоград, Ульяновск, Красноярск, Новосибирск, Ташкент, Алма-Ата, Эрхүү, Братск, Ангарск. Петровск-Забайкальск, Владивосток болон бусад городуудта хүрэжэ, түүхэтэ болон үзэсхэлэн газарнуудтайнь танилсажа ерэхээр аян замдаа мордохонь.

АСУУДАЛ: Республикын ямар һургуулинуудай һурагшад, холын аяншалгада мордобоб?

ХАРЮУ: Облпрофсоведэй путевкоор ошохо һурагшадай нэгэ бүлэг Эхэ оронойнгоо ниислэл—Москва хотын түүхэ домогто ороһон газарнуудтай танилсаха юм. Баргажанай адагай, Түнхэнэй аймагай Хэрэнэй интернат һургуулиин һурагшад — хамтадаа 50-яад хүн — Ленинград хотын түүхэтэ газарнуудтай табан хоногой туршада танилсаха зорилготойгоор мүнөөдэрһөө аян замдаа мордобо. Мүн зууһаа дээшэ һурагшад Новгород, Ярославль хотонуудай урданай гоё барилгануудтай танилсаха. Түнхэнэй аймагай Горхоной, Загарайн аймагай Ацагадай, Улаан-Үдын аймагай Оронгын дунда һургуулинуудай бүлэг һурагшад Ульяновск, Алма-Ата, Новосибирск хотонуудта, Хурамхаанай аймагай Барханай, Загарайн аймагай Первомайска, Сэлэнгын аймагай Сэлэн-Дүүмын, Яруунын аймагай Нисэнгын дунда һургуулинуудай һурагшад Волгоград, Красноярск, Ташкент, хотонуудта хүрэхэ байна. Энээнһээ гадна, Эрхүү, Братск, Ангарск, Петровск-Забайкальск, Владивосток хотонуудай ургалта, хүгжэлтэтэй танилсаха зорилготойгоор самолет болон тусхай поезднуудаар холын аян замда мордобо.

АСУУДАЛ: Бусад һургуулинуудай һурагшад хабарайнгаа амаралтын үедэ хаана ошохо, юу хэхэ түсэбтэй гээшэб?

ХАРЮУ: Республикын һурагшадай дунда дэлгэрһэн «Минии Эхэ орон — СССР» гэһэн хоёр жэлэй аяншалгада хабаадалсажа, шухаг һонирхолтой материал суглуулһан пионернүүдэй, һурагшадай түлөөлэгшэд Улаан-Үдэ хотодоо сугларха юм. Тэдэнэй дундаһаа Захааминай аймагай Санагын, Бэшүүрэй—Харланай, Баунтын аймагай эвенкнүүдэй үхибүүдэй һурадаг Багдаринай, Түнхэнэй аймагай Зүүн-Мүрэнэй болон бусадые нэрлэмээр. Энээнһээ гадна, республикын һургуулинуудай 500-һаа дээшэ һурагшад Улаан-Үдэ ерэжэ, хотынгоо предприяти, эмхи зургаануудай хүгжэлтэ, ургалтай ... нилсаха, зариманиинь ... Онгостойн, Сурхайта ... Байгал далайн эрьеда ... нэһэн пионернүүдэй ... бой», «Орленок» лагер... та ошожо, сэбэр ... амарха, сэнгэхэ болоно.

— Манай республикын ... то городуудай түүхэ... нирходог бүлэг һураг... хүүгэй, Шэтын област... һаа ерэхээр хүлеэгдэж... жэ аяншалга, экскур... хидхэхэ Буряадай обл... Соведэй аяншалагшадай ... гой таһагые даагша Р. А. Серебрякова нэмэнэ.

Республикын гэгэ... министерствын хүүгэд... шалагшадай республ... станциин хүдэлмэри... хото, хүдөөһөө, мүн ... областьнуудһаа айлшал... һэн һурагшадые город... түүхэтэ газарнуудтай ... суулха, тэдэнэртэ хо... театрнуудай зүжэг, наа... дые харуулха болоно.

УРАН ШҮЛЭГЭЙ ҮДЭШЭ

Доодо-Ивалгын найман жэлэй һургуулида буряад поэзиин үдэшэ һаяхан үнгэргэгдэбэ. Энэ уулзалгада республикын мэдээжэ поэт **Г. Г. Чимитов,** Буряадай гүрэнэй багшанарай институдай буряад хэлэ. бэшэгэй таһагай багша **М. М. Хамгушкеева,** студентнэр хабаадалсаба. Һургуулиин һурагшад дуратай зохёолшоёо ехэл хүндэтэйгөөр угтажа, хөөрөөень һонирхон шагнаба. Г. Г. Чимитов мүнөө үеын литература тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрөөд, өөрынгөө шүлэг, баснинуудые шадамар гоёор уншаа.

Тэрэнэй удаа М. М. Хамгушкеева бодожо, зохёохы ажалда хэзээнһээ хойшо хабаадажа эхилһэн тухайдаа хөөрөөд. хэдэн шүлэгөө уран гоёор уншажа үгэбэ.

«Залуу наһан» гэжэ литературна нэгэдэлэй гэшүүд 5-дахи курсын студент С. Бабуев, Д. Бальжинимаев гэгшэд өөһэдынгөө бэшэһэн шүлэгые уншажа үгэбэ.

Удаань «Байгалай долгинууд» гэһэн ансамблиин дуушад, 4-дэхи курсын студентнэр З. Ширапов Д. Бальжинимаев хоёр буряад дуунуудые хонгёо һайханаар дуулажа, шагнагшадаа баясуулба.

РСФСР-эй һургуулиин габьяата багша Ц. Б. Бальжинимаевада түгэсхэлэй үгэ ... бэ. Дүршэлтэй багша ... уран зохёолой кружогой ... мэри тухай хөөрөөд, һур... дай. багшанарай зүгһөө ... шадтаа баяр хүргөөд:

— Иимэ уулзалганууд ... ходо боложо байг лэ, — ... хэлээ.

Г. БАЗАРЖАПОВА, БГПИ-гэй 5-дахи курсын студентка.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

ХЕЛЬСИНКИ

Азиин недели үнгэргэхэ

ТАСС

Байгша оной апрелиин 5-һаа 12 болотор Азиин недели үнгэргэхэ уряатайгаар Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет Азиин оронуудай эб найрамдалай тала баридаг национальна бүхы эмхинүүдтэ хандаба.

Азида хамтааран аюулгүй байдал хангаха, Азиин оронуудай хоорондо али бүхы харилсаа холбоо үргэдхэхэ тухай асуудалнуудаар энэ неделиин турша соо үгэ буляалдаата хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхыень ВСМ-эй эндэ тунхаглагдаһан мэдүүлгэ дотор дурадхагдана.

Азиин недели эб найрамдалай түлөө уласхоорондын хүдэлөөнэй түүхэдэ шухала шата болохо байна гээд мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ.

МОСКВАГАЙ АУКЦИОН

МОСКОВСКО ОБЛАСТЬ. Москвагай моридые үсхэбэрилдэг нэгэдэхи заводто уласхоорондын ээлжээтэ аукцион болобо. Итали, Голланди, ФРГ, Финлянди болон бусад оронуудһаа ерэһэн түлөөлэгшэд аукциондо хабаадалсаа.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: доодо зурагта — (зүүн гарһаа) голландец Ден Хартог, иимэ нэрэтэй фирмын директор ба эзэн, япон Каналме Такахаси. Ден Хартог бүхы аукционуудта хабаадалсадаг, СССР-һээ жэл бүри зуугаад спортивна болон үүлтэртэ моридые абаашадаг. Дээдэ зурагта — аукционой эгээл үнэтэй Буденновско үүлтэрэй Батист гэжэ азарга. Японһоо ерэһэн Каналме Такахаси 4900 доллароор энэ азарга, мүн дунда зурагта харуулагдаһан Орловско үүлтэрэй Катушка гэжэ гүүе 3200 доллароор худалдан абаа.

ТАСС-ай фотохроника.

ХЕЛЬСИНКИ

УЛАСХООРОНДЫН КОМИССИИН СЕССИ

ТАСС

Чилиин сэрэгэй хунтын гэмтэ ябуулгануудые мүрдэн шэнжэлхэ талаар уласхоорондын комиссиин заседани эндэ боложо байна. Комиссиин генеральна секретарь Х. Е. Франк Чилидэ хүнэй эрхэнүүдые бүдүүлигээр эбдэжэ байһан тухай элидхэл хээ. Харата муухай ябуулгануудаа туйлахын тула сэрэгэй хунта али бүхы гэмтэ хэрэгүүдые үйлэдэнэ гэжэ тэрэ хэлэбэ. Тиигэжэ Чилиин хархис сэрэгшэд орон доторoo хүнэй үндэһэн бүхы эрхэнүүдые усадхаад байнхай.

Сэрэгэй хунтын засаг булимтаран абаһанай һүүлээр Чилидэ буулгагдаһан кинокадрнууд эдэ бүгэдые элирхэйлэн гэршэлнэ гээд элидхэлшэ тэмдэглээ.

Чилидэхи сэрэгэй хунтын харата ябуулгануудые хараһан хүнүүд комиссиин гэшүүдэй үмэнэ үгэ хэлэбэ. Концлагерьта тамалагдан хаагдаһан. Бразилиин политическэ эмигрант Хосе Нобрега Араусе заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, ямаршье гэмнэлгэ хэнгүй, сэрэгэй хунта намайе барижа хаагаа һэн гэжэ мэдүүлбэ. Хүнүүдые зэрлиг муухайгаар буудан алаһыень Араусе хараһан байгаа. Иимэ ажал ябуулга хунтын политикын үрэ дүн болоно гээшэ гү гэһэн асуудалда Араусе зүбшөөн харюу үгэбэ. «Энэ эдэнэй хараа шэглэл болоно»,— гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Уласхоорондын комиссиин сесси хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр.

БУЭНОС-АЙРЕС

Луис Корваланай бэень муудажа байна

ТАСС

Магелланай хоолойдохи Досон арал дээрэ байдаг концлагерьта тамалагдан хаагдажа байһан Чилиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Луис Корваланай бэень муудажа байна гээд Чилиһээ ерэһэн хүнүүд тэмдэглэнэ.

Хүйтэн шэрүүн сагай уларил, медицинскэ туһаламжа үзүүлхэгүй ябадал, хүндэ хүшэр хүдэлмэри, баһамжалан доромжлололго, хашалта харшалалта—эдэ бүгэдэниһөө уламжалан, Луис Корваланай бэень ехээр муудаа. Тэрэнэй нэгэ шэхэниинь хатуу болоо. Хойшодоо огто дүлирхэ аюул тохёолдонхой.

Чилиин Коммунис партиин Генеральна секретариин зүрхэниинь, уушханиинь муудаа. Тиимэһээ тэрэ врачай саг үргэлжын харууһан доро байха ёһотой. Гэбэшье концлагерьта иимэ арга үгы бшуу.

ВАШИНГТОН

АРГА БОЛОМЖОНУУДНАЙ ЕХЭ

ТАСС

Худалдаа наймаанда реформо хэхэ тухай правительствын хуулиин проектые сенадай финансын комисси зүбшэн хэлсэжэ байна. СССР-тэй США-гай хэдэг худалдаа наймаае һайжаруулха шухала гэжэ американ худалдаа наймаанай элитэ мэдээжэ хэдэ хэдэн түлөөлэгшэд комисси дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ.

СССР-эй ба бусад социалис оронуудай гадаадын худалдаа наймаанай эмхинүүдтэй али алиндань аша туһатай наймаа хэхэ талаар американ фирмэнүүд ехэ арга боломжонуудтай байна гэжэ Американ худалдаа наймаанай палатын уласхоорондын таһагай түрүүлэгшэ Д. Гоулди мэдүүлбэ.

Уласхоорондын худалдаа наймаанай палатын американ соведэй түрүүлэгшэ А. Макгрегор комиссиин заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, тэрэнэй һанал бодолые дэмжэжэ, социалис оронууд... худалдаа наймаанай-эконо... мическа харилсаагаа үрг... хэлгэ али бүхы талада аш... тай туһатай байха гэжэ тэм... дэглээ.

США-гай худалдаа на... маанай министр Ф. Дент Б... ка-Ратон (Флорида штат) ... тодо американ текстиль... институдай гэшүүдэй ж... бүриин суглаан дээрэ үгэ ... лэхэдээ, шахардуу байд... һуларуулха, СССР-эй, США-... гай хоорондохи экономическ... харилсаа һайжаруулха хэр... тэ хойшо татадаг хүнүү... Холбоото Штадуудта б... гэжэ эрид буруушааба.

Хэды тойбо татажа ба... гаашье һаань, 1973 он... Холбоото Штадууд Совет... Союзтай ехэ наймаа хэһ... байна. 1,4 миллиард дол... рой наймаан хэгдээ. Сов... американ худалдаа наймаа... яһала амжалтатай һайн... хэгдэжэ байна гээд Ф. Дент хэлээ.

ПАРИЖ

Парижда пресс-конференци болобо

ТАСС

Уласхоорондын гуманитарна эрхэ баталха ба хүгжөөхэ талаар Женевэдэ боложо байһан дипломатическа конференциин хүдэлмэридэ РЮВ-эй ВРП-гэй делегациин хабаадаха тухай асуудалаар пресс-конференци Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын эндэхи информационно бюро соо болобо.

РЮВ-эй ВРП-гэй делегациин түлөөлэгшэ Воань Туан журналистнуудай үмэнэ үгэ хэлэхэдээ, США-гай хараа шэглэлые эрид буруушааба. Эдэнэй ябуулгануудһаа уламжалан, РЮВ-эй ВРП-гэй де... легаци конференциин хүд... мэридэ хабаадалгаһаа ... суулагдаһан байгаа. Тииг... 1949 оной Женевскэ кон... ци, Вьетнамдахи дай болю... ха ба амгалан байдал һэ... гээхэ тухай Парижай хэлс... эбдэгдээ.

РЮВ-эй ВРП-гэй деле... циие дипломатическа конф... ренцидэ хабаадуулхын ту... дуугаа үгэһэнэйнь тү... РЮВ-эй ВРП-гэй делегаци... түлөөлэгшэ социалис оро... нуудта баяр баясхалан хүр... гэбэ.

БУЭНОС-АЙРЕС

Политическэ партинуудай хүтэлбэрилэгшэд Хуан Доминго Перонтой уулзаба

ТАСС

Аргентинын найман политическэ партиин, бүлэглэлэй хүтэлбэрилэгшэд оронoй президент Хуан Доминго Перонтой уулзажа, хархис хүсэнүүдэй ябуулгануудаа улам эдэбхижүүлжэ байһаарнь һанаагаа зобожо байһанаа мэдүүлбэ.

Орон дотороо демократ... ческа эрхэ сүлөө хамгаалх... национальна сүлөөрэлгын б... социальна үнэн зүб байд... лай түлөө тэмсэлээ үргэлж... лүүлхэ шухала гэжэ уулза... гада хабаадаһан партинууд... дай, бүлэглэлнүүдэй м... дүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

ДЕЛИ

Индира Гандитай хөөрэлдөөн

ТАСС

Индиин премьер-министр Индира Ганди Пакистанай журналистнуудтай хөөрэлдэхэдөө, «Индиин ба Пакистанай хоорондохи үни холын хёмороон усадхан зайсуулагдажа, хоёр ороной хоорондо хани харилсаан тогтоогдохо» гэжэ этигэн найдажа байһанаа мэдүүлээ. Индиин, Пакистанай, Бангладешай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй уулзалга энэ талаар шэнэ алхам болохо байна гэжэ Индира Ганди тэмдэглэбэ.

Пакистантай харилсаа холбоогоо һайжаруулхые Инди хүсэнэ гэжэ Индира Ганди хэлээ. Урда Азида бата бэхи амгалан байдалай тогтоходонь, эндэхи орон б... хэн олзотохо байна.

Индиин ба Пакистанай хоорондохи худалдаа на... маанай, транспортна хари... саанай тогтоогдохо асууда... да. Индира Ганди иигэжэ ха... рюусаа: «Инди энэ асууд... лые нэгэнтэ бэшэ табяа һэ... Хэрбээ энэ талаар хэлсэ... хэгдээд байгаа һаань, хоё... ороной хоорондо үгээ ой... голсолго нилээд һайжар... байна».

РИМ

ИТАЛИИН ШЭНЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ПРОГРАММА

ТАСС

Италиин Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. Румор ороной шэнэ правительствын программые парламентын хоёр палатада табяа.

Эб найрамдал хангахын, аюулгүй байдал бэхижүүлхын тула Итали ехэ хүсэлэл оролдолго гаргаба гээд тэрэ тэмдэглээ. Шахардуу байдал һуларуулан, Советскэ Союзтай, Зүүн Европын оронуудтай харилсаа тогтоо... шухала гэжэ М. Румор мэ... дүүлбэ. Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуу... далаар ниитэевропын зүр... лөөн Европын оронуудай хоорондохи харилсаа холбо... һайжаруулха замда шухала шата болохо байна гээд правительствын толгойлогшо х... лээ.

Редакторай орлогшо М. Н. НИМАЕВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Хүн тухай анхарал» — түрүү бэшэг. «Социалис мүрысөөнэй ябаса» — суглуулбари. ТАСС-ай шэнэ һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Пропагандистын харюусалга» — П. Натаевай статья. «Һаалишадай ажал,— машинаар» — А. Ефремовэй статья. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ.

Гурбадахи хуудаһанда. «Һэргылэмжын хиналта» — В. Корытов, К. Солянников гэгшэдэй статья. АПН-эй материалнууд. Хилын саана.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Уншагшадай бэшэгүүд. Нютаг нютагай болон орон доторой һонин.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05 — Пионернүүдтэ зорюулагдаһан «Горн» гэжэ тележурнал. 18.45 — Үхибүүдтэ: «Юлька, Васька ба бусад» — телевизионно уран һайханай фильм. 19.15 — Телевизионно һонин. 19.35— «Факел». — «Яһараар ажаһуунаш, студент?». 20.15 — «Ород. түрэл дуун» — фильм-концерт. 20.40 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 21.00 — «14-һөө — 17 хүрэтэр» — телеочерк. 21.15 — Соносхолнууд. 21.20 — «Право на прыжок» — уран һайханай фильм.

«БУРЯАД ҮНЭН» 1974 оной мартын 26. 4-дэхи хуудаһан Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-00387. Заказ № 00...